UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ 1/2017, 16. januára 2017 Rozširované bezplatne. Ročník LXIII

Reforma má podľa ministra priniesť individuálnejší prístup učiteľov k žiakom

Učiteľ bude pre individuálnejší prístup k žiakom potrebovať asistentov, ktorí mu v triede pomôžu, tvrdí minister školstva Peter Plavčan.

Školská reforma by mala prispieť k individuálnejšiemu prístupu učiteľov k žiakom. Vyučovanie v školách by tak nemalo byť šité na štandardného žiaka, ale učitelia by mali mať čas venovať sa menším skupinám v triede osobitne. Pre agentúru SITA to v rozhovore 28. decembra 2016 povedal minister školstva Peter Plavčan s tým, že v školách pribúdajú žiaci napríklad s poruchami učenia či správania alebo špeciálnymi vzdelávacími potrebami, ktorým sa treba venovať.

Minister tvrdí, že aby sa učiteľ mohol skupinám žiakov venovať rozlične, bude potrebovať asistentov, ktorí mu v triede pomôžu. Ministerstvo už spustilo projekt Škola otvorená všetkým v sume 50 miliónov eur, ktorý umožní základným školám prijímať asistentov v školách.

(Viac na str. 2)

Ilustračné foto, zdroj: TASR/Martin Baumann

V čísle nájdete

5 *Odborári na konferencii...*

7 *SAV darovala pomôcky...*

11 *Výsledky EUROSCOLY 2017*

24-25 *Školy s rešpektom*

Zlučovanie organizácií ministerstva zatiaľ nie je jednoznačné

Minister školstva Peter Plavčan zatiaľ nemá názor na zlučovanie organizácií, ktoré pôsobia pod ministerstvom školstva. Ako uviedol 5. januára v rozhovore pre agentúru SITA, zatiaľ sa mu nepodarilo navštíviť všetky riadené organizácie. Rozhodnutie o ich rušení, zlučovaní či ponechaní súčasného stavu má teda prísť až po dokončení všetkých návštev.

Minister na základe doterajších návštev hodnotí, že v niektorých prípadoch nebol v súlade počet zamestnancov a veľkosť úloh danej organizácie. "Napríklad Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania má pomerne nízky počet zamestnancov. Úloh, ktoré organizácia plní, a týkajú sa napríklad spracovania výsledkov medzinárodných štúdií TIMSS a PISA či národných meraní, je však naozaj veľmi veľa," uviedol Plavčan. Po návšteve všetkých organizácií rezortu má ministerstvo podľa Plavčana pripraviť analýzu. Nie je však zatiaľ časovo ohraničené, kedy by mala byť hotová. Plavčan tvrdí, že organizácie navštevuje v dlhších časových intervaloch pre nadštandardný počet úloh spojených s predsedníctvom SR v Rade EÚ.

O téme zlučovania organizácií pod ministerstvom školstva hovorili Plavčanovi predchodcovia na ministerskej stoličke. Exminister školstva Peter Pellegrini povedal týždeň po vymenovaní za ministra v roku 2014, že chce robiť zmeny v úrade. Uviedol pritom, že sa bude zaoberať aj zlučovaním ústavov a organizácií spadajúcich pod rezort školstva, ktorých bolo podľa neho priveľa.

Jeho nasledovník Juraj Draxler následne v októbri 2015 uviedol, že plánuje rozhodnúť o prípadnom rušení niektorých organizácií ministerstva školstva v poslednom kvartáli roka 2015. Vtedajšia hovorkyňa ministerstva školstva Beáta Dupaľová Ksenzsighová vtedy uviedla, že ministerstvo má vypracovanú Štúdiu realizovateľnosti optimalizácie a racionalizácie poskytovania služieb štátu v oblasti rezortu.

V štúdii bol popísaný stav činností, ktoré robia jednotlivé priamo riadené organizácie ministerstva a zároveň navrhovala optimalizačné opatrenia z hľadiska procesov, organizácie a majetku.

To, či súčasťou optimalizačných opatrení je aj návrh na rušenie niektorej konkrétnej organizácie však rezort neprezradil.

Ilustračné foto, zdroj: SITA/Martin Medňanský

Zdroj: SITA

Pre narastajúci radikalizmus mladých sa možno posilnia hodiny dejepisu

V súvislosti s narastajúcimi extrémistickými názormi u mladých sa možno posilnia hodiny dejepisu v školách. V rozhovore pre TASR to 29. decembra 2016 pripustil minister školstva Peter Plavčan. Rezort sa chce v rámci pripravovanej reformy pozrieť bližšie aj na obsah vzdelávania v základných a stredných školách.

V spolupráci s externým prostredím má ministerstvo pripravené aj projekty zamerané na vysvetľovanie nebezpečenstva extrémizmu a všetkých jeho prejavov. "Mali by to byť rôzne projekty, ktoré by sa týkali obsahu vzdelávania, aby sa vytvoril priestor na to, aby sa deti oboznámili s ťažkými obdobiami ľudstva a slovenského národa. Ale aj s konkrétnymi situáciami, ktoré nastávajú dnes," dodal Plavčan.

Opatrenia voči prejavom extrémizmu u mladých budú aj súčasťou pripravovanej školskej reformy a mali by byť zahrnuté už v nultom akčnom pláne, ktorý chce ministerstvo predstaviť koncom januára.Rezort taktiež už na začiatku tohto školského roka odporúčal gymnáziám, stredným odborným školám a konzervatóriám, aby so svojimi žiakmi navštívili koncentračné tábory, pamätné miesta holokaustu či organizovali diskusie o terore počas druhej svetovej vojny.

"Je to jedna z ciest, aby mladí ľudia pochopili, kam extrémizmus vedie. Budeme v tomto pokračovať," dodal šéf rezortu školstva.

Z prieskumu Mladí ľudia v kyberpriestore – šance a riziká pre demokraciu, ktorý uskutočnil Inštitút pre verejné otázky (IVO), vyplynulo, že medzi mladými je priestor, aby u nich rástla podpora pre taký politický subjekt, akým je Ľudová strana Naše Slovensko (ĽS NS). S programom, aktivitami i konkrétnymi krokmi strany sympatizuje viac ako tretina respondentov vo veku 18 až 39 rokov. V rámci prieskumu bolo oslovených 1083 respondentov vo veku 18 až 39 rokov.

Zdroj: TASR

Ministerstvo podporí z eurofondov projekty na zvýšenie inkluzívnosti vzdelávania

Sumu 50 miliónov eur vyčlenil rezort školstva na podporu projektov zvyšujúcich inkluzívnosť vzdelávania v základných školách. ZŠ sa môžu uchádzať o nenávratný finančný príspevok na túto oblasť v rámci výzvy V základnej škole úspešnejší financovanej z OP Ľudské zdroje (prioritná os Vzdelávanie). Z uvedenej sumy je 1,5 mil. eur vyčlenených pre žiadateľov z Bratislavského kraja.

Základné školy môžu tieto finančné prostriedky využiť na vytvorenie pracovných miest pre asistentov učiteľa, pedagogických asistentov či inkluzívny tím (špeciálny pedagóg, školský psychológ, sociálny pedagóg). Títo špecialisti môžu pomôcť pri aktivitách prispievajúcich k vyrovnávaniu znevýhodnenia žiakov a zabezpečeniu rovnosti príležitostí vo výchovno-vzdelávacom procese či zlepšeniu školskej úspešnosti žiakov základných škôl vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Výzva je otvorená až do vyčerpania alokovanej sumy. Termín uzávierky prvého hodnotiaceho kola výzvy je 22. marec 2017.

Asistenti by mali na základe výzvy pre ZŠ putovať najmä do oblastí sociálne znevýhodneného prostredia. Výzvou je podľa Plavčana prestaviť financovanie asistentov učiteľov zo súčasných eurofondov na prostriedky štátneho rozpočtu.

"Keď minieme prostriedky z eurofondov, budeme musieť hľadať ďalšie zdroje, aby sme tieto kategórie pedagogických zamestnancov udržali v školách. Na to budú slúžiť akčné plány, v ktorých povieme, že ak chceme udržať kvalitu vyučovania, treba viac peňazí, aby sme nahradili prostriedky, ktoré stratíme z eurofondov," uviedol Plavčan.

Cieľom by podľa ministra malo byť dostať asistentov učiteľov nielen do škôl s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, ale aj do škôl, v ktorých žiaci dosahujú dobré výsledky. Aj v rámci bežnej triedy sa totiž vyučovanie prispôsobuje tempu bežného žiaka. Reforma má však prispieť k podpore jedinečnosti každého žiaka.

Ako vyplýva z cieľov zverejnených v Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, vo vzdelávaní v škole potrebuje každé dieťa individuálnu pozornosť, pomoc pri učení sa a povzbudenie. V centre záujmu pedagogických a odborných zamestnancov má byť napĺňanie individuálnych vzdelávacích potrieb každého dieťaťa bez ohľadu na to, aké je jeho rodinné prostredie a sociálne zázemie alebo či ide o dieťa mimoriadne nadané, so zdravotným znevýhodnením, poruchou učenia alebo správania.

Zdroj: SITA, www.minedu.sk

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prišli januárové výzvy...

Záver roka sme mali v redakcii nakoniec veľmi pestrý. Plánovaný oddych sme museli trochu odložiť, do karát nám nehralo ani to, že sviatky vyšli cez víkendy. A tak nám tieto Vianoce ubehli neskutočne rýchlo.

My sme veru nezaháľali a hľadali sme témy do januárového čísla, pretože na materiály sme museli čakať o čosi dlhšie, vyhodnotili sme všetky súťaže a pozreli sme sa ešte na posledné „resty“, ktoré bolo potrebné dokončiť. Chodilo nám veľa e-mailov, reakcií a otázok, sumarizovali sme naše aktivity v roku 2016. Ani sme sa nenazdali a už sme upratovali opadané ihličie z vianočného stromčeka, odložili sme vianočnú výzdobu a sústredili sme sa na plnenie novoročných predsavzatí. Dávate si ich aj vy? Ja určite... ako každý rok.

Práve preto sme sa pozreli na túto tému aj my spolu so školskou psychologičkou. Keďže k predsavzatiam často patrí aj pohyb, pozreli sme sa na výhody plaveckých kurzov u detí. Školskí odborári nám napísali príspevok o tom, aká bola konferencia v Belehrade. Môj tip, ktorý by ste nemali vynechať, je článok o

možnostiach putovnej výstavy Školy s rešpektom.

Kým na konci roka sme mali možnosť spomaliť a užiť si pokojnejšie chvíle v kruhu najbližších, január býva o to náročnejší. Je to mesiac, ktorý je poznačený množstvom povinností, úloh a všetci máme viac naponáhlo. Už o pár dní tu máme polročné vysvedčenie, preto vám želáme, aby záver prvého polroku dopadol dobre na oboch frontoch – aby vyšiel k spokojnosti učiteľov a zároveň aj študentov.

Krásny a úspešný rok 2017 vám praje

Martina Baumann
šéfredaktorka

Problémy s prístupom do vedeckých databáz

„Slovenskí vedci nemôžu od začiatku tohto roka využívať vedecké databázy ako Science Direct, Scopus, Reaxys a Knovel,“ informovala o tom Slovenská technická univerzita v Bratislave na svojej webovej stránke. Dôvodom je, že ministerstvo školstva zatiaľ nepodpísalo dohodu o prístupe do databáz.

Podľa ministra školstva Petra Plavčana už rezort tento problém rieši. "V najbližších dňoch problém bude vyriešený, zaplatíme to z prostriedkov štátneho rozpočtu z ministerstva školstva," uviedol 11. januára 2017 minister. Prostriedky by mali byť uhradené v priebehu niekoľkých dní. Situáciu podľa Plavčana ministerstvo nepodcenilo a problém sa riešil aj v druhom polroku 2016.

Zdroj: TASR

Najlepšia základná škola je na Krosnianskej v Košiciach

Najlepšou základnou školou je podľa najnovšieho rebríčka Inštitútu pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) Základná škola na Krosnianskej v Košiciach. Nasleduje Základná škola T. J. Moussona v Michalovciach a najlepšiu trojicu uzatvára ZŠ na Ulici slovenských partizánov v Považskej Bystrici. Vyplýva to zo zimnej aktualizácie rebríčkov základných a stredných škôl, ktoré INEKO zverejnilo na svojej internetovej stránke.

Medzi strednými odbornými školami (SOŠ) najlepšie obstáli Obchodná akadémia v Trnave na Kukučínovej, SPŠ elektrotechnická na Plzenskej ulici v Prešove a Obchodná akadémia Milana Hodžu v Trenčíne. Pri gymnáziách sa na vedúcu pozíciu prepracovala Škola pre mimoriadne nadané deti na Teplickej v Bratislave. Na druhom mieste je bratislavské Gymnázium Jura Hronca na Novohradskej a tretím najlepším je podľa INEKO Gymnázium na Poštovej v Košiciach.

Nové rebríčky súvisia s doplnením aktuálnych údajov za viacero sledovaných ukazovateľov. Aktuálne pritom doplnili nové údaje, ktoré sa týkajú napríklad nezamestnanosti absolventov stredných škôl a mimoriadnych výsledkov žiakov, ktoré priamo vstupujú do celkového hodnotenia škôl podľa metodiky INEKO. Na portáli www.skoly.ineko.sk tiež aktualizovali údaje, ktoré do hodnotenia nevstupujú, ale zverejňujú ich pre informatívne účely. Ide najmä o využívanie informačných a komunikačných technológií pri vyučovaní, finančné zdroje na žiaka, či čerstvé údaje za pridanú hodnotu u absolventov stredných škôl. Pridaná hodnota pritom vypovedá o tom, ako sa za štyri roky počas štúdia na strednej škole v priemere zlepšili výsledky absolventov školy oproti očakávaniu.

V prípade základných škôl do hodnotenia vstupujú výsledky Testovania 5 (20 percent váhy), Testovania 9 (60 percent váhy) a mimoriadne výsledky podľa ministerstva školstva (20 percent váhy). Pri SOŠ nahradzujú Testovanie 9 písomné maturity (40 percent váhy). Najvyššiu váhu (50 percent) má regionálna uplatniteľnosť študentov, teda pomer miery nezamestnanosti absolventov školy k priemernej miere nezamestnanosti v okrese, kde škola sídli. Mimoriadne výsledky tvoria pri SOŠ 10 percent hodnotenia. Pri gymnáziách berú do úvahy tie isté ukazovatele ako pri SOŠ, avšak vzhľadom na iné zameranie gymnázií majú tieto ukazovatele iné váhy. Písomné maturity tvoria 60 percent váhy, regionálna uplatniteľnosť 25 percent váhy a mimoriadne výsledky 15 percent váhy hodnotenia. Pri všetkých školách berú do úvahy údaje za uplynulé štyri školské roky, pričom novšie údaje majú pri hodnotení vyššiu váhu.

INEKO zároveň upozorňuje, že rebríčky škôl komplexne nehodnotia kvalitu školy, ale informujú o výsledkoch žiakov. Výsledky vstupujúce do rebríčkov teda nezohľadňujú rozdiely medzi žiakmi jednotlivých škôl spôsobené inými faktormi, než je vzdelávací proces, napríklad rozdiely v sociálnom zázemí. Nepokrývajú celý obsah vzdelávania a nemerajú ani pridanú hodnotu školy, čiže to, aké zručnosti a vedomosti škola v danom období odovzdala svojim žiakom. Pre získanie presnejšieho obrazu by sa rodičia mali škôl pýtať na ďalšie uplatnenie absolventov, či už v prijímaní na vyšší stupeň vzdelávania alebo pri vstupe na trh práce. Dôležité sú aj informácie o účasti študentov na rôznych súťažiach, o technickom vybavení alebo o štruktúre predmetov.

Zdroj: SITA

Novoročné pozdravy a pár predsavzatí

Redakcia Učiteľských novín oslovila osobnosti slovenského školstva s odkazom pre učiteľov a pedagógov v roku 2017. V nasledujúcich riadkoch vám prinášame ich priania, predsavzatia a plány v tomto roku.

Peter Plavčan, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR:

V rezorte školstva, vedy, výskumu a športu nás čaká veľmi dôležitý a nepochybne náročný rok. To platí pre zamestnancov ministerstva, ale aj pre učiteľov, ktorí sú najdôležitejšou a kľúčovou súčasťou výchovy a vzdelávania na Slovensku. Náročnosť nadchádzajúceho obdobia spočíva najmä v predstavení a realizácii prvých krokov v súvislosti s Národným programom výchovy a vzdelávania. Aj napriek postupnému kreovaniu konkrétnej podoby programu v krátkej dobe zverejníme a začneme s aplikáciou nultého akčného plánu, ktorý stanoví jednotlivé úlohy v rezorte už na rok 2017. Zmeny, ktoré nás čakajú, budú vyžadovať zapojenie všetkých zamestnancov školstva a samozrejme dôveru v pozitívny efekt jednotlivých krokov aj komplexného riešenia.

Mojím predsavzatím je preto byť čo najviac nápomocný v kontexte pozitívnych zmien v školstve a v oblasti zvyšovania dôvery v slovenské školstvo. Chcem najmä odhodlane zastupovať rezort, ktorý je vo všetkých dôležitých otázkach otvorený diskusii a hlasom, ktoré presadzujú racionálne kroky na zlepšenie výchovy a vzdelávania na Slovensku.

Učiteľom chcem v úvode roka najmä poďakovať za ich obetavú prácu v roku 2016 a požiadať ich, aby naďalej vykonávali svoju prácu s nasadením a vnímali poslanie, ktoré je v nej zakorenené. Spoločnými silami sa v roku 2017 pokúsime začať zmeny, ktoré budú viesť k zvýšeniu vnímania dôležitosti ich práce a k zvýšeniu ohodnotenia zo strany štátu aj širokej verejnosti.

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku:

Novoročné predsavzatia sú bezpochyby dôležité, pretože nám pripomínajú naše nesplnené ciele z minulosti a pomáhajú sformulovať nové výzvy. Vedenie odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku si taktiež pre rok 2017 vytýčilo určité hlavné predsavzatia a úlohy. Najdôležitejším je presadzovanie výrazného zvyšovania platov zamestnancov školstva aj v roku 2017, s dôrazom na zvýšenie motivácie mladých učiteľov pre prácu v školstve. Podstatnými cieľmi budú aj naďalej: požadovať naplnenie petície o zjednotenie systému financovania regionálneho školstva, presadzovať úpravu tarifnej tabuľky nepedagogických zamestnancov tak, aby začínala minimálnou mzdou či poukazovať na nesúlad započítateľnosti praxe so zvyšujúcim sa vekom odchodu do dôchodku. Zároveň sa budeme v roku 2017 snažiť pripomenúť našim členom zmysel a výhody ich členstva v odboroch a ostatných zamestnancov školstva presvedčiť, že ich aktívna účasť na práci odborov je dôležitá a nevyhnutná pre zlepšovanie ich vlastného sociálneho a ekonomického postavenia.

V tejto súvislosti veríme, že si aj zamestnanci školstva dajú predsavzatie pokračovať vo svojej záslužnej práci pri výchove a vzdelávaní budúcich generácií a v prípade potreby neostanú ľahostajní a budú bojovať za zlepšenie svojich pracovných podmienok.

Peter Pellegrini, podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu:

Slovenskému školstvu do roku 2017 želám, aby sa konečne začala vážna diskusia o kvalite prípravy budúcich pedagógov, pretože o tej sa veľmi málo horí.

Zároveň školstvu želám, aby do jeho radov prišlo čo najviac dobre pripravených, pre prácu zanietených a pre 21. storočie vhodných učiteľov, ktorí budú zodpovední za prípravu a vzdelávanie našich budúcich generácií. Zároveň verím, že pedagógovia nám pomôžu posunúť sa na vyššie priečky v meraniach PISA .

Juraj Draxler, exminister školstva, vedy, výskumu a športu SR:

Najmä trochu pokoja a priateľskej atmosféry. Tak, aby sa navzájom trochu chápali rodičia s učiteľmi a učitelia aby mali v triede pozorné deti. A deťom prajem, aby dostávali odpovede na svoje otázky a aby si vážili, že žijú v krajine, kde má každý právo na dobré vzdelanie, čo vo väčšine sveta vôbec nie je samozrejmosťou.

Alena Petáková, predsedníčka Združenia základných škôl:

V novom roku chcem popriať všetkým kolegom v školách a vôbec v školstve veľa zdravia, šťastia, lásky a pohody so svojimi najbližšími. Všetkým pedagógom želám mnoho kľudu, tolerancie, porozumenia vo svojej práci a nech Vám učenie a žiaci robia radosť. Len tak sa podľa mňa dá robiť práca, ktorá je viac skôr poslaním ako povolaním.

(red)

Rektori pripomienkujú národný program vzdelávania

Slovenská rektorská konferencia vo svojich pripomienkach konštatuje, že materiál neobsahuje aktuálne východiská, analýzu slabých a silných stránok vysokoškolského sektora, ani komplexné systémové riešenia na dosiahnutie určených cieľov

Hlavným bodom zasadnutia Slovenskej rektorskej konferencie bol návrh Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania, ku ktorému rektori prijali niekoľko zásadných pripomienok, ale aj niekoľko desiatok odporúčaní, ktoré zaslali ministerstvu. Agentúru SITA o tom informoval Rudolf Kropil. Rektori sa stretli 12. a 13. januára na Táloch.

Slovenská rektorská konferencia vo svojich pripomienkach konštatuje, že materiál neobsahuje aktuálne východiská, analýzu slabých a silných stránok vysokoškolského sektora, ani komplexné systémové riešenia na dosiahnutie určených cieľov. "Žiadame, aby aplikovateľný dokument tohto druhu bol vypracovaný na základe hĺbkovej spoločenskej, ekonomickej a kultúrnej analýzy potrieb slovenskej spoločnosti na nasledujúce obdobie, vrátane zohľadnenia hodnoty dlhodobej akademickej kultúry v našom regióne, princípu univerzitnej autonómie a s rešpektovaním akademických práv a slobôd," píše sa v tlačovej správe. SRK je presvedčená, že spoločnými silami je možné dospieť k ucelenej, realistickej a progresívnej koncepcii rozvoja vysokého školstva.

Zmena názvu?

SRK sa takisto nestotožňuje s viacerými kľúčovými bodmi predloženého materiálu. Konštatuje, že národný program je všeobecne formulovaný, navrhnuté ciele sú skôr zámermi a dokumentu chýba koncepcia a konkrétne, časovo vymedzené a merateľné ciele. SRK žiada doplniť problematiku umeleckého vzdelávania a tvorivej umeleckej činnosti, ktoré v návrhu úplne absentujú, pritom sú súčasťou vysokoškolského sektora a majú svoje významné miesto aj v slovenskej spoločnosti. Okrem toho rektori žiadajú podrobnejšie sa venovať problematike vedy, výskumu a inováciám, ktorá je v návrhu podľa nich spracovaná nedostatočne. SRK odporúča zmenu názvu dokumentu „Učiace sa Slovensko“.

Slovenskí rektori vysokých škôl odporúčajú dopracovať Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania - Návrh cieľov v oblasti vysokého školstva o interný dokument „Podklady k diskusii o Národnom programe rozvoja výchovy a vzdelávania, časť VŠ“, ktorý považujú za konzistentný a vyvážený a zároveň pri rešpektovaní nasledujúcich pripomienok SRK tak, aby realizácia reformy reflektovala súčasné a budúce hospodárske, sociálne a kultúrne potreby slovenskej spoločnosti. Rektori žiadajú posilniť autonómiu vysokých škôl a zjednodušenie ich riadenia s dôrazom na integritu vysokej školy. Podporujú diverzifikáciu vysokých škôl založenú na definovaní poslania vysokej školy s tým, že poslanie bude prepojené s novým systémom hodnotenia kvality, s novým spôsobom hodnotenia vedecko-výskumnej a tvorivej činnosti a prepojené aj so systémom financovania.

Príkladom by mohol byť český model

"Zvýšenie kvality a zmenu fungovania vysokých škôl nie je možné dosiahnuť bez výrazného navýšenia finančných prostriedkov s tým, že spôsob alokácie na jednotlivé vysoké školy bude zohľadňovať najlepšie európske skúsenosti v tejto oblasti," uvádza sa v tlačovej správe. Pri vytváraní nového systému zabezpečovania kvality odporúčajú postupovať podľa českého modelu. Takisto žiadajú ponechať súčasný stav habilitácií a inaugurácií a žiadajú legislatívnu úpravu s posilnením autonómie vysokých škôl. "Vysoké školy si stanovia aj podmienky a kritériá pre prijímanie významných odborníkov zo zahraničia a z praxe na funkčné miesta. Žiadame vypustiť z materiálu návrh na diskusiu o spoplatnení štúdia pre študentov prijatých nad limit verejných zdrojov," uvádza ďalej SRK. Prepracovaný návrh žiada predložiť na vyjadrenie orgánom reprezentácie vysokých škôl.

Zvýšenie kvality a zmenu fungovania vysokých škôl nie je možné dosiahnuť bez výrazného navýšenia finančných prostriedkov s tým, že spôsob alokácie na jednotlivé vysoké školy bude zohľadňovať najlepšie európske skúsenosti v tejto oblasti.

Ministerstvo zverejnilo tézy v októbri 2016

Ministerstvo školstva zverejnilo v októbri tézy k Národnému programu rozvoja výchovy a vzdelávania. Cieľom je predstaviť odbornej verejnosti základný rámec pripravovaných zmien v oblasti výchovy a vzdelávania, začať odbornú diskusiu a získať spätnú väzbu vo forme konkrétnych podnetov. Ministerstvo upozornilo, že predkladaný materiál nie je sumárom konkrétnych úloh s termínmi ich splnenia, aj keď mnohé konkrétne zmeny už obsahuje.

Návrhy opatrení na dosiahnutie predstavených cieľov rozpracujú až v ďalšom kroku na základe spätnej väzby z konzultačného procesu. Stanú sa tak súčasťou národného programu a následných akčných plánov na jeho uskutočnenie. Rezort predpokladá, že národný program predložia na rokovanie vlády a následne do NR SR v prvom štvrťroku budúceho roku. Na presadenie rozsiahlych kľúčových zmien vo vzdelávaní na všetkých stupňoch školstva je pritom podľa ministerstva školstva potrebný širší politicko-spoločenský konsenzus.

Zdroj: SITA

Ilustračné foto, zdroj: TASR

Na ETUCE konferencii v Belehrade nechýbali školskí odborári zo Slovenska

V dňoch 5. – 8. decembra 2016 sa v srbskom Belehrade uskutočnila volebná konferencia ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie). Náš zväz, ako zakladajúceho člena ETUCE, zastupoval predseda Pavel Ondek, podpredsedovia František Šary, Iveta Majerová a Miroslav Habán a vedúci Úradu zväzu Juraj Stodolovský.

Konferenciu otvorila prezidentka ETUCE Christine Blower. O úvodné slovo sa podelil aj srbský minister školstva, ktorý zdôraznil potrebu posilniť status a atraktívnosť učiteľského povolania a zabezpečiť investície pre podporu kvality vzdelávania. Účastníkov ďalej privítala predsedníčka srbského odborového zväzu učiteľov Valentina Illič, ktorá zvýraznila podiel zväzu na prístupových rokovaniach s EÚ. Prezidentka EI (Education International) Susan Hopgood privítala delegátov a hovorila o niektorých hlavných globálnych výzvach, vrátane uprednostňovania záujmov korporácií, vzostupu extrémizmu a erózii občianskych práv. Povedala, že vzdelávanie má morálny účel a úzko súvisí s presadzovaním spoločenských hodnôt, ako aj s odovzdávaním znalostí a zručností novým generáciám. Pozdrav konferencii odovzdala a Montserrat Mir Roca, tajomníčka ETUC/EOK (Európskej odborárskej konfederácie), ktorá zvýraznila negatívne trendy v Európe, ako je klesajúca mzda a strácanie práva na kolektívne vyjednávanie. Bola odvysielaná podporná video správa od komisára EÚ Navracsicsa, v ktorej obhajoval podporu sociálneho dialógu a zlepšenie postavenia a atraktivity učiteľského povolania.

Posledné štyri roky v kocke

Odchádzajúci riaditeľ ETUCE Martin Roemer, predstavil 160 strán dlhú Správu o činnosti v rokoch 2012-2016, ktorá odzrkadľuje "4 zložité a búrlivé roky," a spomína množstvo udalostí a trendov, ku ktorým došlo a ktoré predstavujú vážne výzvy. Varoval, že hospodárska kríza ešte zďaleka neskončila, čoho dôkazom sú prebiehajúce škrty v rozpočtoch a privatizácia školstva. Kým očakávania na vzdelávanie rástli, investície do školstva neboli primerané. Zdôraznil tiež tlaky na sociálny dialóg, ktorý trpí podhodnoteným financovaním. Stručne informoval o 23 projektoch, viac ako 80 politických stretnutiach a 48 konferenciách a seminároch. Nastupujúca riaditeľka ETUCE, Susan Flocken, poskytla rozsiahlu reč predstavujúcu pracovný plán pre nadchádzajúce štvorročné obdobie.

Vyzvala k presadzovaniu vzdelaniu ako verejného statku a k aktívnemu občianstvu. Zdôraznila potrebu zodpovedných mladých ľudí v dnešnej turbulentnej dobe a postavila sa proti týraniu migrantov. Ostro kritizovala útoky na ľudské práva a slobodu prejavu v Turecku. Odbory vyzvala k snahe o zlepšenie sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania a jednotu a solidaritu v ťažkých časoch. Predseda zväzu Pavel Ondek vo svojom vystúpení informoval o aktuálnych problémoch slovenského školstva a o aktivitách zväzu v poslednom období na presadenie požiadaviek na zlepšenie postavenia jeho zamestnancov. Pozornosť upriamil najmä na pretrvávajúce nedostatočné finančné zabezpečenie celého systému a mzdové ohodnotenie nielen pedagogických ale aj odborných a nepedagogických zamestnancov s dôrazom na nízku motiváciu mladých ľudí pre prácu v školstve.

Diskusia o využívaní informačných a komunikačných technológií

Delegáti konferencie následne rokovali o početných rezolúciách týkajúcich sa aktuálnych výziev v oblasti

Na snímke účastníci konferencie zo Slovenska. Zdroj: OZ PŠAV

školstva a vzdelávania v Európe. Prijatá bola hlavná rezolúcia konferencie s názvom: Posilňovanie školských odborov: kľúč k podpore kvality vzdelávania. Zaujímavá bola diskusia o dokumente týkajúcom sa využívania informačno-komunikačných technológií vo výučbe. Rečníci zdôraznili, že učitelia by mali sami rozhodnúť o využívaní informačných a komunikačných technológií, a nie byť k tomu donútení.

Existuje riziko, že program IKT bude zneužívaný na komerčné účely, ak učitelia nebudú môcť uplatňovať svoju profesijnú autonómiu. Silné názory boli prezentované v diskusiách okolo dvoch rezolúcií o situácii utečencov v Európe. Rečníci kritizoval obranné, nedostatočné a niekedy aj rasistické zaobchádzanie s utečencami zo strany politikov a vlád. Vyjadrili veľkú podporu právam detí utečencov bez ohľadu na ich pôvod a potrebu konfrontovať rasistické postoje v rámci a vzdelávacích inštitúcií. Školy by mali byť považované za kľúč k integrácii a bezpečné útočisko pre deti postihnuté vojnovým konfliktom. Snáď najvášnivejšia a najintenzívnejšia bola diskusia o rezolúcii týkajúcej sa situácii v Turecku.

Príhovor generálneho tajomníka tureckej organizácie

Pred diskusiou si delegáti vypočuli telefonický príhovor generálneho tajomníka tureckej organizácie, Egitim-Sen, Kamurana Karaca. Veľmi podrobne opísal represívne opatrenia proti mnohým štátnym zamestnancom po neúspešnom pokuse o prevrat. Zdôraznil dopad na zamestnancov vzdelávacích inštitúcií a samozrejme deti, ktorým je odopierané právo na vzdelanie v ich materinskom jazyku. Ostatné rezolúcie sa týkali napríklad: posilnenia systému rovnosti v školstve a v odboroch, potreby obnovenia a osvieženia učiteľskej profesie prostredníctvom vytvorenia priestoru pre mladých, boja proti privatizácii a komercializácii v školstve, podpory demokratických tém vo vyučovaní či vzdelávania v rannom detstve.

Delegáti konferencie sa tiež zaoberali rozpočtom ETUCE na najbližšie volebné obdobie a členskými príspevkami. V následných voľbách bola za prezidentku ETUCE opätovne zvolená Angličanka Christine Blower, ktorej bude asistovať 6 zvolených vice-prezidentov. Predseda zväzu Pavel Ondek bol ako zástupca Slovenska rovnako opätovne zvolený za člena výboru ETUCE.

Nová riaditeľka ETUCE poďakovala srbským kolegom za ich pomoc pri zabezpečení organizácie konferencie. Poďakovala personálu za podporu v priebehu rokov a odkázala na prácu členov výboru a členských organizácií. Konferencia tak potvrdila konsenzus medzi organizáciami v snahe o presadzovanie lepších podmienok zamestnancov školstva na európskej úrovni.

Mgr. Juraj Stodolovský
vedúci Úradu zväzu

Podľa ISU sa systém vzdelávania učiteľov nezlepšil

Iniciatíva slovenských učiteľov sa stotožňuje s viacerými závermi analýzy Inštitútu vzdelávacej politiky (IVP), ktorý sa venoval nastaveniu kontinuálneho vzdelávania. Učitelia súhlasia s cieľom zaviesť transparentné hodnotenie vzdelávaní, so znížením rozsahu školení a zvýšením ich kvality. Iniciatíva sa tiež vyslovuje za prenesenie kontinuálneho vzdelávania učiteľov na pôdu škôl. Tvrdí to Branislav Kočan z Iniciatívy slovenských učiteľov.

Kočan však upozorňuje, že okrem komentáru IVP k žiadnym legislatívnym úpravám alebo vylepšeniu vzdelávania učiteľov nedošlo. "Naopak, v súčasnosti pociťujeme opačný trend, keď sme svedkami útlmu vzdelávacej činnosti najväčšieho poskytovateľa, a to Metodicko-pedagogického centra. Pravdepodobným dôvodom je, že náš systém kontinuálneho vzdelávania je vo veľmi výraznej miere závislý od možnosti čerpania fondov Európskej únie a tento zdroj sa v súčasnosti vyčerpal," uviedol Kočan.

Iniciatíva slovenských učiteľov dlhodobo žiada vládu, aby prijala novelu zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, ktorou by opätovne zaviedla možnosť získavať kredity overením kompetencií, zrušila sedemročnú obmedzenú platnosť kreditov a obnovila možnosť získavať kredity za rozširujúce štúdium, štúdium v zahraničí a tvorivé aktivity.

Súčasne by tiež novela zaviazala ministra školstva vytvoriť komisiu za účasti stavovských a profesijných organizácií v školstve, ktorá by komplexne prehodnotila systém kontinuálneho vzdelávania a zákon s prihliadnutím na analýzu súčasného stavu.

Kočan pripomína, že už v máji 2014 uskutočnila Slovenská komora učiteľov dotazníkový prieskum k systému kontinuálneho vzdelávania a na základe jeho výsledkov sformulovala Slovenská komora učiteľov požiadavku, ktorú si osvojila aj ISU.

"Učitelia boli prví, ktorí poukázali na nefunkčnosť a deformáciu systému. Učiteľov naozaj nemožno viniť za to, ako bol systém nastavený alebo akú mali niektoré akreditované programy kvalitu. Rovnako ani za to, že pri súčasných platových podmienkach využívali možnosť získania kreditov aj účasťou na školeniach, o ktorých prínose neboli celkom presvedčení," dodal Kočan.

Zdroj: SITA

Vedec Ľubomír Švorc dostal nezvyčajný vianočný darček

Pedagóg a vedeckovýskumný pracovník Ľubomír Švorc, ktorý pôsobí na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, si môže do svojho životopisu pripísať ďalší úspech. Je ním uverejnený profil vo významnej encyklopédii, ktorá sa venuje výnimočným osobnostiam, vyhľadávaniu ich životných príbehov a zásluh.

A tak v koncoročnom vydaní Encyklopédie osobností Českej a Slovenskej republiky dostal priestor aj mladý vedec, ktorého najväčšou vášňou je práve chémia. "Za najväčší úspech považujem práve to, že sa mi na pracovisku podarilo vytvoriť mladý pracovný kolektív, v podobe veľkého počtu bakalárov, diplomantov a doktorandov. Teší ma a vážim si záujem študentov a mladých ľudí o chémiu, analytickú chémiu a elektroanalytickú chémiu," takto cituje mladého vedca encyklopédia.

Encyklopédia vyšla z dielne vydavateľstva Oxford Encyclopedia Ltd a má 1612 strán.

A prečo práve chémia?

„Už na základnej škole som úspešne riešil chemické olympiády, neskôr ma môj stredoškolský profesor doviedol k láske k chémii," vraví 33-ročný rodák zo Serede. Úspechy ho sprevádzali už počas jeho štúdií. Štúdium na univerzite ukončil s vyznamenaním a Cenou rektora STU. Následne tri roky pôsobil ako interný doktorand na ÚACH FCHPT STU v Bratislave, po ktorého skončení sa ako vedeckovýskumný pracovník začal venovať elektrochémii a elektroanalytickým metódam.

A čo všetko sa skrýva za úspechmi? Je to tvrdá práca, nadšenie a málo voľného času. "Zvykol som si, že keď niečo robím, musím to robiť na sto percent, niekedy aj na úkor voľného času, lebo práca ma napĺňa," obhajuje svoje úspechy Ľubomír Švorc.

Ocenenia a úspechy

V roku 2013 získal Ľubomír Švorc Cenu firmy Metrohm Česká Republika za najlepšiu publikáciu mladého elektroanalytického chemika do 35 rokov. V roku 2015 dosiahol vedecko-pedagogický titul „docent" v odbore Analytická chémia, následne získal ocenenie Vedec roka SR 2014 v kategórii Mladá osobnosť vedy, neskôr v tom istom roku mu udelili Cenu mesta Sereď 2015 za vedeckovýskumnú a publikačnú aktivitu.

Úspešný slovenský vedec Ľubomír Švorc ***Foto: Pavol Gemeiner***

Ďalej si môže pripísať viac ako 90 vedeckých prác v zahraničných a domácich karentovaných a nekarentovaných časopisoch, prednášky na vedeckých konferenciách a popularizačných seminároch doma i v zahraničí, od roku 2014 je tiež predsedom Odbornej skupiny analytickej chémie Slovenskej chemickej spoločnosti pri SAV a člen vedeckého a organizačného výboru pre konferencie.

Martina Baumann

V Novej Dedinke sa tešia z nových tried

V obci Nová Dedinka, ktorá sa nachádza v okrese Senec, sa na konci roku potešili novým triedam. Konkrétne 20. decembra 2016 pribudla jedna trieda materskej školy a štyri nové učebne pre prvákov a druhákov a to vďaka dotáciám Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Na ich slávnostnom otvorení sa zúčastnil aj minister školstva Peter Plavčan.

Prístavby materskej a základnej školy boli vybudované v rámci programov rozširovania kapacít materských a základných škôl, ktoré rezort školstva spustil s podporou vlády SR. Obec ako zriaďovateľ oboch škôl získala dotáciu v celkovej výške 191 000 eur (100 000 € na ZŠ a 91 000 € na MŠ), pričom celkové náklady na výstavbu dosiahli výšku viac ako 500 000 eur. Základná škola získala v prístavbe okrem štyroch učební aj zborovňu, kabinet a sociálne zariadenia. V novej modulovej prístavbe materskej školy je jedna trieda predškolákov, šatňa a sociálne zariadenia.

„Som veľmi rád, že aj v Novej Dedinke sme mohli podporiť rozšírenie kapacít materskej i základnej školy pre tunajšie deti. Chcel by som sa poďakovať vedeniu školy i obce za ich snahu a záujem o rozvoj školstva vo vašej obci," uviedol okrem iného vo svojom príhovore minister školstva Peter Plavčan. Po slávnostnom prestrihnutí pásky si spolu s ďalšími hosťami prezrel nové priestory, navštívil žiakov v novo zariadených učebniach a pozrel si pripravený kultúrny program v podaní žiakov a detí z materskej školy.

Plne organizovanú základnú školu v Novej Dedinke navštevuje v tomto školskom roku 219 žiakov v 12 triedach. Do materskej školy chodí v súčasnosti 129 detí, ktoré sú rozdelené do šiestich tried.

Zdroj: www.minedu.sk

Na snímke MŠ a ZŠ v Novej Dedinke, zdroj: FB stránka MŠVVaŠ SR

Minister otvoril prístavbu ZŠ v Kráľovej pri Senci

Nová prístavba s ôsmimi triedami rozšírila v tomto školskom roku kapacity Základnej školy v obci Kráľová pri Senci. Za účasti ministra školstva Petra Plavčana ju 8. decembra 2016 slávnostne otvorili.

Minister školstva Peter Plavčan počas otvorenia prístavby ZŠ v Kráľovej pri Senci. *Zdroj: TASR/Michal Svítok*

„Chcel by som sa poďakovať všetkým zainteresovaným, vďaka ktorým tu dnes môžeme stáť, pánovi starostovi i pani riaditeľke, za ich úsilie a odvedenú prácu. Verím, že nové priestory budú žiakom i pedagógom dobre slúžiť," uviedol vo svojom príhovore minister školstva Peter Plavčan.

Murovaná prístavba školy vznikla v rámci programu rozširovania kapacít základných škôl, ktorý rezort školstva s podporou vlády SR spustil ešte v roku 2013. Obec získala od ministerstva dotáciu 200 000 eur, pričom celkové náklady na výstavbu dosiahli výšku viac ako 450 000 eur.

Základnú školu navštevuje 270 žiakov z Kráľovej pri Senci i viacerých okolitých obcí. Už v budúcom školskom roku má počet žiakov dosiahnuť hranicu 300. V prístavbe v súčasnosti fungujú štyri nové triedy, dve herne školského klubu detí a provizórna šatňa. V poslednej z miestností by mala vzniknúť školská knižnica.

Zdroj: www.minedu.sk

SAV darovala škole pomôcky na prírodné vedy

Zobrazovací mikroskop, laboratórne sklá, rôzne chemikálie či vzdelávacie filmy o ochrane prírody. To je len časť vyzbieraných predmetov, ktoré od Slovenskej akadémie vied dostala Základná škola Turnianska v bratislavskej Petržalke krátko pred Vianocami 20. decembra 2016. Išlo o materiály, ktoré už jednotlivé ústavy SAV nepotrebovali.

Netradičné prípravy na Vianoce

„Ústavy Slovenskej akadémie vied sa pripravovali na Vianoce netradične. Rozhodli sa darovať, čo už nevedia využiť pre výskum, vybranej petržalskej základnej škole. Darované predmety žiakom oživia najmä hodiny chémie, fyziky či biológie. Medzi najaktívnejšie ústavy, ktoré škole pomohli, patrí Ústav zoológie, krajinnej ekológie, polymérov, anorganickej chémie či biochémie a genetiky živočíchov," informovala o tom hovorkyňa predsedu SAV Monika Hucáková.

Predmety a pomôcky, ktoré poslúžia žiakom. Zdroj: SAV

"Je to taká zmysluplná recyklácia. Pretože prístroje, ktoré už pre mnohé špičkové vedecké aplikácie sú zastarané, sú určite vhodné pre žiakov," povedal predseda SAV Pavol Šajgalík.

Do zbierky darovaných predmetov, ktoré už ústavy nevedeli využiť na svoj výskum, patrí napr. konfokálny mikroskop, ktorý je dôležitý pre pozorovanie povrchov rôznych látok či mnohých chemických reakcií, laboratórne sklá môžu žiaci využiť na rôzne vedecké pokusy. "Nájdu tam aj video o dôležitosti ekológie, správneho prístupu k prírode. Je to veľmi motivačné preto, aby mladí študenti našli správny postoj k prírode, k jej ochrane a využívaniu," myslí si Šajgalík.

Lepšie výsledky v matematike, biológii, chémii a fyzike

V spolupráci s odborom školstva miestneho úradu Petržalka vybrala SAV školu, ktorej daruje väčšinu vyzberaných predmetov. Na základnej škole Turnianska sa žiaci v školskom roku 2015/2016 polepšili v matematike, biológií, chémií a fyzike v porovnaní s uplynulým školským rokom. Škola pravidelne organizuje chemickú a biologickú olympiádu a medzi jej záujmovými aktivitami je aj bádateľský krúžok. Spomínaná škola pravidelne organizuje chemickú a biologickú olympiádu. "Dnešná akcia je takou prirodzenou bodkou tohtoročného projektu. Je to prvá lastovička," poznamenáva hovorkyňa Petržalky Michaela Platznerová.s tým, že samosprávu už v súvislosti s projektom oslovili aj ďalšie mestské časti.

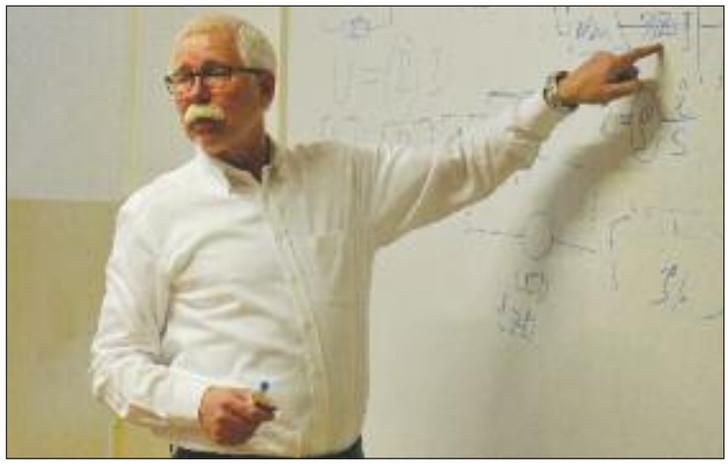

Predseda SAV Pavol Šajgalík. Zdroj: SAV

„Chcem sa úprimne poďakovať všetkým svojím kolegom, ktorí sa zapojili do tohto nášho projektu, ktorý je pre akadémiu novinkou. Veľmi ma teší, že môžeme pred Vianocami aspoň takto symbolicky pomôcť a tieto predmety sa stanú v rukách žiakov učebnými pomôckami. Na Základnej škole Turnianska som dnes pre deviatakov odučil hodinu fyziky a sami mi prezradili, že práve tie praktické časti hodiny, kedy robia pokusy, majú najradšej," povedal predseda Slovenskej akadémie vied Pavol Šajgalík.

Riaditeľka školy Zlata Halahijová vnímala tento predvianočný dar ako veľký vklad, keďže škola v súčasnosti pracuje na pláne budúcej multifunkčnej učebne, zameranej predovšetkým na prírodné vedy. "Tešíme sa, že máme taký impulz, aby sme túto myšlienku ďalej rozvíjali a aby sa premenila na skutočnosť v čo najkratšom čase," podotkla riaditeľka s tým, že mnohí žiaci chodia v rámci projektu Petržalská super škola na rôzne podujatia a stretávajú sa s vedcami, čo vnímajú úplne inak ako bežnú vyučovaciu hodinu.

Výber školy totiž súvisí so spomínaným projektom Petržalská super škola, na ktorej spolupracuje miestna samospráva so SAV už piaty rok. Projekt prebieha na všetkých jedenástich základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti a je otvorený všetkým žiakom z vyšších ročníkov, teda aj tým, ktorí nejavia zatiaľ záujem o konkrétnu vednú disciplínu.

"Vedci deťom prednášajú, ale musia sa k nim znížiť, lebo žiaci majú len základy v danej oblasti, tak aby pochopili a niečo si z tej prednášky aj odniesli. Pre vedcov je to výzva a mnohí priznávajú, že mali väčšiu trému pred deťmi ako na prednáškach na Harvarde či na rôznych fórach," približuje hovorkyňa Petržalky Michaela Platznerová.

Pomôcky aj z vlastného rozpočtu

Učebné pomôcky si škola kupuje čiastočne z vlastného rozpočtu, ale predovšetkým hľadá na ich zakúpenie mimorozpočtové zdroje. Vedenie školy preto uvítalo iniciatívu Slovenskej akadémie vied a verí, že niečo podobné sa podarí zorganizovať aj do budúcna.

Prednášky významných vedcov

Významní vedci z akadémie chodia na miestne školy prednášať a nepochybne dopomohli k tomu, že je dnes Základná škola Turnianska najaktívnejšou v zlepšení prospechu z predmetov o živej i neživej prírode.

Zdroj: TASR, SAV

Program „Ľudia" priniesol SAVke 38 špičkových vedcov zo zahraničia

16 Slovákov a 22 zahraničných top výskumníkov opustilo prestížne zahraničné pracoviská, aby robili vedu na Slovensku. Prišli napríklad z Univerzity v Miami, z Farber Cancer v Bostone patriacemu k Harvard Medical School či z Mansoura University Egypt. Daniel Reitzner sa po 5 rokoch vrátil na Fyzikálny ústav SAV, pričom si spravil postdok na Technickej univerzite v Mníchove a pôsobil aj na Hunter College of City University v New Yorku.

"Pracujem v oblasti využívania kvantovej informácie na efektívnejšie výpočty, či bezpečnejšiu komunikáciu. V tomto odbore je na Slovensku aktívna prakticky len jedna skupina, a to na Fyzikálnom ústave SAV. Prial by som si, aby programy takéhoto typu pokračovali aj v budúcnosti, ideálne nielen na prilákanie špecialistov zo zahraničia, ale aj na podporu vynikajúcich výskumníkov v rámci SAV," povedal RNDr. Daniel Reitzner, PhD.

Eliyahu Dremencov sa narodil v Moskve, na akadémiu prišiel z Holandska a momentálne pracuje na Ústave molekulárnej fyziológie a genetiky a na Ústave experimentálnej endokrinológie. Na Slovensko prišiel vďaka programu Štipendium SAV a rozhodol sa v krajine zostať. Dokonca sa mu podarilo v krátkom čase získať naše občianstvo. V jeho prípade sa posudzoval významný prínos pre krajinu v oblasti vedy.

„Bolo mi cťou a potešením, keď som bol na Slovensko pozvaný, aby som tu v rámci Štipendia SAV vybudoval laboratórium in vivo neurofarmakológie a neurofyziológie. Dostal som príležitosť viesť mladých slovenských študentov, ktorí sa ukázali ako veľmi inteligentní a motivovaní. Navyše sa môžem ďalej rozvíjať ako vedec, napríklad v technike kultivácie primárnych neurónov a v elektrofyziologickej technike "patch clamp"," hovorí MMedSc. Eliyahu Dremencov, PhD.

„My poskytujeme týmto šikovným vedcom relatívne lukratívne platové podmienky, ale poskytujeme im aj priestor a projektové peniaze na výskum. Sú to trojročné projekty a toto sa nám ukázalo ako dobrá schéma. V tých 38 ľuďoch sú zastúpené takmer všetky krajiny sveta. Tí ľudia prichádzajú so svojimi vlastnými novými témami, a tým sa trochu ten „rybník" na SAV prekysličil," tvrdí predseda SAV Pavol Šajgalík.

Monika Hucáková
hovorkyňa SAV

Poradňa: Ako zvládnuť začiatok kalendárneho roka v škole?

Úctu a rešpekt si nikdy učiteľ nezíska nasilu či strachom

Novoročné predsavzatia môžu niekedy spôsobiť viac škody ako úžitku. Ľudia si dávajú príliš veľa záväzkov, úloh a práve prvý mesiac v roku prináša často viac stresu ako zvyčajne. Prvého januára si väčšina z nás dáva mnohé predsavzatia. Ako sa z toho nezblázniť?

Učitelia, rodičia a deti to pociťujú tiež. Blíži sa polročné vysvedčenie, onedlho čakajú niektorých prijímacie skúšky a toto obdobie so sebou nesie niekedy až príliš veľa negatívnych emócií. Dá sa to všetko zvládnuť bez zbytočného stresu?

Spýtali sme sa školskej psychologičky, čo si myslí o novoročných predsavzatiach. V nasledujúcich riadkoch vám prinášame zopár rád, postrehov a názorov na túto tému. Na naše otázky odpovedá Kornélia Ďuríková.

Čo si myslíte o novoročných predsavzatiach? Majú podľa vás zmysel?

Každé predsavzatie, ktoré si dáme, je fajn. Je jedno, či na začiatku roka alebo v jeho priebehu. Podstatné je to, aby sme si dávali rozumné a zmysluplné priania. Môžu byť aj trošku náročnejšie na dosiahnutie, veď prekonávanie seba samého by mala byť najlepšia motivácia. Niekedy to vyžaduje viac odvahy a odhodlania výjsť zo svojej komfortnej zóny, no výsledkom môže byť silnejší a spokojnejší človek.

Okrem konkrétneho predsavzatia je ale veľmi dôležité mať aj premyslené, ako ho chceme dosiahnuť. Mať v hlave taký svoj malý rebrík s predstavou o konkrétnych krokoch, po ktorom postupne stúpame, až ten svoj cieľ dosiahneme.

Myslím si, že pre rast človeka má väčší zmysel dávať si svoje predsavzatia priebežne, ale ak na niekoho fuguje čaro Nového roka, prečo nie.

Myslíte si, že z dlhodobého hľadiska majú januárové predsavzatia šancu na úspech?

Určite sa nájdu ľudia, ktorí splnili svoje januárové predsavzatia a práve vďaka nim sa zlepšila ich kvalita života. Sú ale aj takí, ktorým to nevyšlo. Podstatné je nevzdať sa a skúsiť to inokedy, hoc aj v novembri. Svoje šťastie, pohodu a kvalitu života si tvoríme neustále.

Na čo treba myslieť, keď si človek nejaké to predsavzatie už dá?

Ako som už spomínala, ak si už nejaké predsavzatie dáme, myslíme aj na to, ako ho splníme. Čo všetko treba k tomu, aby nakoniec dobre dopadlo. Mať premyslený aj plán jednotlivých krokov. Niekedy sa stáva, že sa vzdáme, alebo že sa naše plány proste nesplnia. Nebuďme sklamaní. Dôležitejšie je opýtať sa sám seba: „Čo sa môžem z tejto situácie naučiť? Čo môžem urobiť nabudúce inak, aby to vyšlo?“ Prípadne: „Čo urobím nabudúce, ak sa dostanem do tej istej situácie?“ Nebojujme sami so sebou, radšej sa poučme. Celý život je o jednom veľkom učení.

Ako vnímate január a celkovo obdobie, kedy sa prelína starý polrok s novým z pohľadu školskej psychologičky? Vidíte tu nejaký výrazný rozdiel?

Ako školská psychologička vnímam hlavne veľký rozdiel pri nástupe do školy, po prázdninách. Koniec roka je skôr o príprave na Vianoce, malých radostiach v kolektívoch, v školách, rôznych vianočných posedeniach, snahe vyčariť úsmev v triedach či pedagogických kolektívoch. Snažíme sa byť na seba milí, empatickí a viac sa sústredíme na to pozitívne okolo nás. Nový rok a nástup do školy je vždy sprevádzaný vyšším stresom, naháňaním známok, písomkami. Škola sa nesie v duchu blížiaceho sa ukončenia polroka. Čiže ten rozdiel tu určite je.

Čo by ste odporúčali učiteľom pri práci s deťmi práve v tomto období? Je napríklad potrebné prispôsobiť komunikáciu aj s ohľadom na hektickejšie obdobie v roku? Alebo netreba prihliadať na tieto aspekty?

Nemyslím si, že by sa mala nejak špeciálne upravovať komunikácia medzi učiteľom a dieťaťom v tomto období. Vzájomná úcta a rešpekt by tu mali byť po celý rok. Nie je to o určitom období. Slušne sa správať medzi sebou, dodržiavať stanovené pravidlá, všímať si potenciál dieťaťa, pomáhať mu ho rozvíjať a podporovať ho, platí stále. To isté platí aj smerom k učiteľovi. Teda žiak by sa mal s rešpektom a úctou správať k učiteľovi. Zároveň si ale musíme uvedomiť, že kľúčom k pozitívnej klíme v triede, či škole je učiteľ sám. Úctu a rešpekt si nikdy učiteľ nezíska nasilu, či strachom. Získa ju len prirodzeným záujmom o dieťa, o svoju prácu, dodžiavaním pravidiel počas celého roka, úprimnou komunikáciou, férovým prístupom a snahou deti neustále posúvať vpred. Škola by nemala byť „dovolenkovým miestom“. Dobrá škola je spravodlivá, ľudská a náročná.

Ilustračné foto, zdroj: TASR/Martin Baumann

Sú podľa vás deti počas januára vystavené väčšiemu stresu? Predsa len je to obdobie, kedy sa zhodnotí ich polročné úsilie, niektorým sa môžu meniť napríklad aj krúžky alebo voľnočasové aktivity vzhľadom na prichádzajúci nový polrok.

Niektoré sú a niektoré nie. Ak sa dieťa pripravuje pravidelne počas celého polroka, tak možno pociťuje trošku viac stresu, ale je to v poriadku. Stres zasa nie je len na škodu. Dobrý stres -- eustres nám pomáha zlepšiť koncentráciu, zvýšiť trošku výkon, zlepší motiváciu. Mnohí z nás sami povedia, že pod stresom podajú lepší výkon. A naozaj je to tak. Avšak eustres vznikne len za určitých podmienok ako napríklad dostatok spánku, aktívna potreba vyriešiť istý problém, mať aj schopnosť riešiť problém a mať istú kontrolu nad okolnosťami.

Negatívna forma stresu tzv. distres vzniká vtedy, keď cítime fyzické alebo emocionálne ohrozenie, zastrašovanie, ťažkosti, stratu prestíže, výraznú časovú tieseň. Distres, takisto ako eustres, vzniká za istých podmienok. V tomto prípade ide o konfrontáciu s problémom, ktorý nechceme riešiť, nevnímame riešenia problémov, máme nedostatok prostriedkov na riešenie problému, máme pocit riskovania, ktorý je zapríčinený komplikáciami, máme malú alebo žiadnu kontrolu nad situáciami, stres opakovaný alebo dlhotrvajúci.

Jednoducho povedané, ak na školu deti kašlú celý polrok, stres – nestres, polročná písomka, či záverečné skúšanie ho zázračne nezachráni. Ja deťom na škole stále hovorím, že najlepšou prevenciou proti stresu je pravidelná a systematická príprava.

Zároveň ale treba tiež povedať, že učiteľ by mal dieťa poznať, mal by vedieť, aké sú jeho schopnosti a potenciál. Jeho záverečné hodnotenie by nemalo byť len výsledom posledných pár týždňov pred polrokom.

Učiteľ môže poňať polročnú písomku, či skúšanie aj ako istú pozitívnu výzvu. Namiesto vytvorenia stresovej situácie, môže ísť o overenie si toho, čo všetko sme sa naučili, zistenie toho, čo nám ide a na čom treba ešte popracovať. Dôležité je, aby učiteľ žiakom vysvetľoval, že nedostatky, či chyby nie sú katastrofou a hodnotením toho, akí sú ľudia. Je to len ukazovateľ toho, čo treba zlepšiť, možno zmeniť cestu, formu učenia, prístupu a vlastne ukazuje priestor na zlepšenie. Učenie je proces. Nie je to fixný stav. Deťom treba zdôrazňovať, že aj keď nám niečo nejde teraz, neznamená to, že to v budúcnosti nemôže byť inak. Neexistuje niečo také, „na tento predmet proste nemám bunky“. Je to len o cviku, tréningu, prístupe a nastavení mysle. Druhá vec je, či ma ten-ktorý predmet baví alebo nebaví. To sa už ale bavíme o vzťahu. Deťom stále pripomínam, že mozog je vlastne sval. Keď ho posilňujeme, tak silnie. Pri polročnom hodnotení si je dobré všímať posun dieťaťa, hoci aj malý. Vtedy žiak vidí, že nie je pre učiteľa len meno, ale že mu na ňom záleží.

Martina Baumann

Gramotnosť – príprava pre život

Téma gramotnosti v slovenskom školstve dlhodobo rezonuje. Metodicko-pedagogické centrum venuje problematike pozornosť nielen v programoch kontinuálneho vzdelávania, ale vo všetkých sférach svojej pôsobnosti. Regionálne pracovisko MPC Trenčín každoročne vyhlasuje v spolupráci s Trenčianskym samosprávnym krajom a Štátnou školskou inšpekciou v regióne výzvu školám zapojiť sa do Dňa gramotnosti. O tom, že školám problematika rozvoja gramotností nie je ľahostajná, svedčí viac ako 12 000 zapojených žiakov vo viac ako 500 triedach materských, základných a stredných škôl Trenčianskeho kraja. Aby sa osvedčenými pedagogickými skúsenosťami škôl mohli inšpirovať aj ďalší učitelia, pripravuje regionálne pracovisko MPC následne odborný seminár s názvom ROZVOJ GRAMOTNOSTI – PRÍPRAVA PRE ŽIVOT.

Na odbornom seminári konanom 8.12.2016 v RP MPC Trenčín sa zúčastnilo viac ako 60 učiteľov. Na úvod si prítomní vypočuli slová profesora Ericha Petláka, ktorý svoje vystúpenie na tému Zamyslenie nad edukáciou uviedol aktuálnym výrokom J. A. Komenského „Jediným učiteľom hodným tohto mena je ten, kto vzbudzuje ducha slobodného premýšľania a rozvíja cit osobnej zodpovednosti“. Následne poukázal na prvoradé otázky, ktoré by sme si mali položiť a na ktoré by sme si mali odpovedať, aby sme mohli očakávať zlepšenie výsledkov. Krátko po vystúpení k problematike uviedol: „Súčasné trendy sú také, že výsledky edukácie sa zhoršujú a bude potrebné sa nad mnohými otázkami vážne zamyslieť a urobiť všetko potrebné preto, aby sa v praxi vytvorili predpoklady pre využívanie nových foriem a metód vzdelávania. Treba zohľadniť aj skutočnosť, že sa prehlbujú sociálne rozdiely v spoločnosti a je úlohou školy tieto rozdiely v oblasti vzdelávania eliminovať, aby sa žiaci čo najviac naučili priamo na vyučovaní. V edukačnej praxi nemôžeme klásť dôraz len na vedomosti, ale musíme mať na zreteli celkovú osobnosť žiaka, s dôrazom na motiváciu, hodnoty a schopnosť sebarealizácie v reálnej praxi. Je to v súlade so svetovými trendmi celkovej kultivácie osobnosti v oblasti kognitívnej a emocionálnej.“

V ďalšom vystúpení Alžbeta Lobotková stručne priblížila problematiku motivácie žiakov k učeniu a jej vplyv na efektívnosti vyučovania. Erika Pribusová z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Trenčíne vo svojom príspevku okrem iného uviedla: "Vývinové poruchy učenia u detí školského veku sú rizikovým faktorom pri osvojovaní si základných školských zručností t.j. čítania, písania a počítania. Dôležitá je včasná identifikácia tohto problému u detí formou psychologickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky a následná reedukácia ťažkostí. Vývinové poruchy učenia sa nedajú odstrániť, iba kompenzovať na sociálne únosnú mieru tak, aby sa jedinci s týmto problémom pokiaľ možno čo najviac začlenili do bežného fungovania v škole a v živote." Témou posledného vystúpenia plenárnej časti bola finančná gramotnosť, ktorá patrí spolu s ďalšími k medzinárodne porovnávaným gramotnostiam. Mottom vystúpenia Miroslavy Jakubekovej boli slová R. Kiyosakiho: „Chodíme do školy, aby sme získali odbornosť, ako pracovať pre peniaze. Podľa môjho názoru je dôležité sa tiež naučiť, ako môžu peniaze pracovať pre nás.“ Vo svojom vystúpení poukázala na možnosť všetkých učiteľov podieľať sa na naplnení očakávaní Národného štandardu finančnej gramotnosti.

Odmeňovanie účastníkov. *Zdroj: MPC*

Účastníci seminára počas prednášky. *Zdroj: MPC*

V druhej časti seminára vystúpili učitelia zo škôl, ktoré sa zapojili do Dňa gramotnosti. Viac ako 700 učiteľov pripravilo pre deti a žiakov rôznorodé aktivity, zamerané nielen na rozvoj čitateľskej, matematickej a prírodovednej, gramotnosti, ale aj na finančnú, štatistickú, informačnú, mediálnu, občiansku, podnikateľskú, sociálnu, kultúrnu, multikultúrnu, športovú, či hudobnú gramotnosť. Žiaci dostali zaujímavé a praktické úlohy, pri ktorých aj hravou formou hľadali riešenia, kriticky vyhodnocovali informácie, prichádzali s námetmi, diskutovali, obhajovali svoje názory a prezentovali nápady. Ak to bolo potrebné, zapojili do aktivít aj iných žiakov, učiteľov alebo rodičov. Zástupcovia učiteľov pre ISCED0, ISCED1, ISCED2 aj ISCED3 Blanka Sýkorová, Iveta Hrubá, Marcela Machová, Jana Šošovičková, Ivana Markovičová, Eliška Vyhničková, Jana Ványová, Iveta Maliariková, Jarmila Janisková zo škôl v Kamenci od Vtáčnikom, Nesluši, Dolnej Maríkovej, Novej Dubnici, Myjave a Novom Meste nad Váhom prezentovaním osvedčených skúseností vytvorili priestor pre diseminácia nápadov a skúseností. Spätné väzby účastníkov nasvedčujú o tom, že vystúpenia boli zaujímavé a podnetné.

Malým mikulášskym prekvapením pre účastníkov bola možnosť získať jednu z desiatich losovaných publikácií profesora Petláka spolu s venovaním autora. Je viac ako isté, že u týchto aktívnych učiteľov poslúži ako inšpirácia do ďalšej práce. Poďakovanie za vydarené podujatie patrí všetkým prítomným, ale aj školám, pedagógom, deťom a žiakom zapojeným do výzvy. Vystúpenia potvrdili, že si uvedomujú význam gramotnosti ako základného stavebného kameňa ľudskej existencie.

Gramotnosť sa radí k základným ľudským právam a je nevyhnutná pre človeka bez ohľadu na to, či žije v metropole vyspelej ekonomiky alebo zapadnutej dedinke chudobnej agrárnej krajiny. Na podnet UNESCO si svet tento deň pripomína od roku 1966 a stále má svoje opodstatnenie. Je potešujúce, že výzva na realizáciu Dňa gramotnosti našla v Trenčianskom kraji svoje miesto a pre mnohé školy sa stala súčasťou každoročného plánu. Tešíme sa na nové inšpirácie a skúsenosti v budúcom roku.

Účastníci seminára počas prednášky. *Zdroj: MPC*

Ing. Miroslava Jakubeková
riaditeľka Regionálneho pracoviska MPC Trenčín

Registrácia do súťaže Junior Internet

Šancu stať sa internetovou osobnosťou ponúka opäť AMAVET

Blogeri či youtuberi, programátori webových stránok, vývojári mobilných aplikácií, grafickí dizajnéri, ale aj copywriteri a textári dostávajú šancu stať sa internetovou osobnosťou. Prišla ich chvíľa. Prihlásiť sa do jednej zo šiestich súťažných kategórií Junior Internetu so svojim projektom sa môže každý mladý internetový tvorca. Asociácia pre mládež, vedu a techniku – AMAVET spustila registráciu do 12. ročníka súťaže JUNIOR INTERNET. Prihlásiť svoje práce môžu žiaci základných a stredných škôl na stránke www.juniorinternet.sk do 26. februára 2017, 23:59 h.

Autori najlepších prác budú pozvaní na súťažnú konferenciu – finále, kde svoje projekty verejne odprezentujú pred odborníkmi z online biznisu, ďalšími kreatívnymi tvorcami, žiakmi a študentmi, či pedagógmi a návštevníkmi.

Súťažné projekty hodnotí odborná porota v kategóriách JuniorWEB, JuniorBLOG, JuniorDESIGN, JuniorAPP, JuniorTEXT a JuniorLEARN.

JuniorWEB – prihlasovanie vlastných webových stránok, webových aplikácií, vlastných vyvinutých/naprogramovaných CMS, ktoré sú umiestnené na internete.

JuniorDESIGN – prihlasovanie vytvorených digitálnych grafických prác, plagátov, kresieb, dizajn manuálov, koláží a akýchkoľvek iných elektronických grafických prác, umiestnených na internete.

JuniorTEXT – prihlasovanie textov na vyhlásenú tému, ktorú zverejníme 16. januára. Slohový útvar je ľubovoľný. Rozsah súťažného textu má predpísaných minimálne 1000 znakov a musí byť umiestnený na internete s uvedením jeho autora.

JuniorBLOG – prihlasovanie vlastných blogov, fotoblogov, videoblogov, teda stránok/kanálov, kde sa nachádza jedinečný autorský obsah bez ohľadu na tému. Na rozdiel od kategórie JuniorWEB sa primárne nehodnotí vývojová/programátorská časť, ale obsah a forma.

JuniorAPP – prihlasovanie mobilných aplikácií pre tablety a smartfóny.

JuniorLEARN – kategória pre weby a aplikácie poskytujúce vzdelávací obsah, weby škôl, miest, obcí, prípadne regiónov.

Konferencia sa bude konať už tradične na Fakulte informatiky a informačných technológií STU v

Bratislave počas mesiaca knihy a internetu od 31. marca do 1. apríla 2017.

Nad súťažnou konferenciou Junior Internet 2017 prijali záštitu prof. Ing. Mária Bieliková, PhD., dekanka Fakulty informatiky a informačných technológií STU a Dušan Chrenek, vedúci Zastúpenia Európskej komisie v SR.

Projekt podporila Nadácia ESET.

Dávid Richter
koordinátor súťaže Junior Internet

Medzinárodná súťaž FIRST LEGO League na Fakulte informatiky PEVŠ

Regionálny turnaj 9. ročníka medzinárodnej súťaže FIRST LEGO League sa konal 12. januára 2017 na Paneurópskej vysokej školy. Realizátorom podujatia pre deti a mládež od 9 do 16 rokov bola Fakulta informatiky PEVŠ. Témou tohtoročnej súťaže boli „Animal Allies" - Zvieratá a ľudia.

Súťažiaci na Slovensku si mohli vybrať zo 7 regionálnych turnajov – v Poprade, Žiline, Žiari nad Hronom, Bratislave, Košiciach a v Banskej Bystrici. V bratislavskej MČ Petržalka sa turnaj konal prvýkrát a vzhľadom na rastúci záujem o súťaž boli pre oblasť Bratislavy a okolia realizované naraz dva regionálne turnaje.

Na Fakultu informatiky si prišlo zmerať svoje sily 14 súťažných tímov z bratislavských aj mimobratislavských základných škôl a gymnázií . Súťažné kategórie boli hodnotené podľa jednotných medzinárodných pravidiel a hodnotiacich hárkov. Do semifinále,

ktoré sa bude konať v Debrecíne, postupujú po dva najlepšie tímy z regionálnych súťaží. Z petržalského turnaja postúpili z 1. miesta „RDS team" (Simon´s creActive, Bratislava) a „GamčaBot" (Gymnázium Grösslingova, Bratislava). Na 3. mieste sa v petržalskej súťaži umiestnil tím „Hexadron" (Farnosť kráľovskej rodiny, Bratislava).

V dopoludňajšej časti sa predstavili tímy v kategóriách Robot Design (porota posúdila a obodovala konštrukciu každého robota), Prezentácia výskumného projektu (každý tím prezentoval pred porotou svoj projekt na tému ľudia a zvieratá) a Tímová práca (spoločenská hra a rozhovor s tímom - posúdenie spoločného ducha a akcieschopnosti). Popoludní sa konali robotické hry s predstavením modelov - robotov, pomocou ktorých sa snažil každý tím vyriešiť čo najviac misií v stanovenom časovom limite.

Pri prvom usporiadaní regionálneho súťažného kola v Petržalke veľmi pomohli tradiční slovenskí organizátori tejto súťaže svojimi radami a skúsenosťami, predovšetkým Pavel Petrovič z Univerzity Komenského v Bratislave, ktorý sa aktívne zaoberá robotikou.

„Sme veľmi radi, že sme po vzájomnej dohode mohli usporiadať súťaž FIRST LEGO League na našej fakulte. Teší nás, že sa deti už v mladom veku venujú hravou formou základom programovania a že súťaž má rastúcu tendenciu. V tejto lokalite sa nachádza množstvo základných a stredných škôl a my veríme, že sa nám aj budúci rok podarí pritiahnuť do súťaže nové tímy," povedal hlavný koordinátor petržalského turnaja Ing. Juraj Štefanovič, PhD., prodekan pre vedeckú činnosť a zahraničné vzťahy Fakulty informatiky PEVŠ.

FIRST LEGO League je najväčšia robotická súťaž pre mladých, ktorej sa zúčastňujú desaťtisíce detí na celom svete a najlepšie tímy postupujú do ďalších - semifinálových a finálových kôl, prípadne až na celosvetový festival. Každý rok sú zadané nové úlohy a súťažiaci sa v tímoch – pripravujú na súťaž, ktorú v strednej Európe zastrešuje občianske združenie Hands on Technology. Nasledujúca sezóna 2017-18 bude v tejto súťaži na tému „Hydro Dynamics", prihlasovanie tímov od apríla do októbra, obsah súťažnej témy bude zverejnený pred 1. septembrom, na web stránke www.fll.sk, respektíve web stránke nadradeného organizátora pre tento región Európy http://www.first-lego-league.org/en/.

Informovala o tom Jana Gemeranová
hovorkyňa PEVŠ
Zdroj foto: PEVŠ

Výsledky súťaže EUROSCOLA 2017

Informačná kancelária Európskeho parlamentu v piatok 16. decembra vyhlásila výsledky súťaže Euroscola 2017. Víťazom sa stala Stredná odborná škola Námestovo.

Vo svojom projekte žiaci prezentovali veľký počet kreatívnych aktivít a podujatí, medzi inými napríklad aj simuláciu rokovania Rady EÚ, kde sformulovali odporúčania pre Európsky parlament. Nechýbali besedy s odbornými hosťami, prednáška pre základnú školu či prieskumy medzi žiakmi partnerských škôl v zahraničí. Nezabudli ani na informovanie o súčasných európskych témach a na svojom kanáli Youtube zverejnili „veľké televízne noviny Projekt Euroscola 2017“.

Medzi najčastejšími témami v súťaži sa tento rok objavovala problematika utečeneckej krízy a brexitu. Študenti sa často snažili šíriť svoje aktivity aj mimo školy, napríklad prostredníctvom regionálnych médií. Dokázali takisto spojiť príjemné s užitočným a venovali sa cyklotúre, behu alebo vytváraniu vedomostných hier, máp a aplikácií.

Poslanci EP považujú projekt Euroscola za veľmi dôležitý, pretože je to jeden zo spôsobov ako sa dozvedieť viac o EÚ, jej fungovaní a politikách. Za všetko môže hovoriť veľký záujem všetkých zúčastnených škôl o prítomnosť slovenských europoslancov v diskusiách, kde priblížili svoje pôsobenie v EP z praktického hľadiska a odpovedali na otázky žiakov. Viacerí europoslanci sa zúčastnili aj na slávnostnom vyhlásení výsledkov Euroscoly.

Podľa poslankyne EP Moniky Flašíkovej-Beňovej sa každý rok kvalita podaných projektov zlepšuje a mladí sú stále aktívnejší: „Jedného dňa skončíte školu, budete pracovať a vy budete tí, pre ktorých tu bude Európska únia.“

„Slovensko má takú nelichotivú prezývku šedej myši v účasti na voľbách do EP a o to sú dôležitejšie projekty ako Euroscola,“ povedal poslanec EP Ivan Štefanec. Študentom zablahoželal aj poslanec Boris Zala, ktorý si myslí, že „výchova k dobrému Európanstvu je zároveň aj to najlepšie národné cítenie aké môžeme mať.“

Podľa Dionýza Hochela z Informačnej kancelárie EP sa „počas jedenástich rokov existencie Euroscoly absolvovalo pobyt v Štrasburgu približne 4500 študentov a pedagógov a viac ako 10 000 mladých sa do súťaže zapojilo.“

Do súťaže sa môžu prihlásiť všetky stredné školy na Slovensku, jej cieľom je posilniť verejnú diskusiu o Európskej únii aj u mladých ľudí. Študenti mali organizovať podujatia, diskusie či workshopy. Mohli si určiť vlastné témy alebo si vybrať z ponuky zverejnenej na stránke Informačnej kancelárie EP. Tento rok sa zapojilo 19 projektov. Najviac prihlásených projektov – až 7 prišlo z východného Slovenska. Naopak, najmenej z Bratislavského kraja.Školy umiestené na 1. až 8. mieste sa zúčastnia pracovného dňa v Európskom parlamente v Štrasburgu v prvom polroku 2017.

Na snímke študenti Obchodnej akadémie z Prievidze si preberajú cenu za 3. miesto z rúk europoslancov zľava Monika Flašíková-Beňová, Ivan Štefanec a Boris Zala počas vyhlasovania výsledkov súťaže pre stredné školy v rámci projektu Euroscola 2017. Zdroj: TASR/Andrej Galica

Kompletné výsledky:

1/ Stredná odborná škola, Námestovo
2/ Gymnázium, Snina
3/ Obchodná akadémia, Prievidza
4/ Spojená škola, Detva
5/ Cirkevné gymnázium Sv. Jána Krstiteľa, Trebišov
6/ Cirkevná spojená škola - Gymnázium sv. Cyrila a Metoda, Snina
7/ Katolícka spojená škola Sv. Vincenta de Paul, Levice
8/ Gymnázium Jána Chalupku, Brezno

Soňa Mellak
Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku

Posledné prípravy na odlet do Antarktídy

Vedecká expedícia pod záštitou Masarykovej univerzity (MU) v Brne, na ktorej sa partnersky spolupodieľa aj Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, smeruje na polárnu stanicu Johanna Gregora Mendela, ktorá je účelovým pracoviskom MU v Brne. Stanica sa nachádza na ostrove Jamesa Rossa v Antarktíde.

Vedci zo štyroch inštitúcií a troch štátov, Masarykova univerzita v Brne a Karlova univerzita v Prahe (Česká republika), Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (Slovensko) a Erciyes Üniversitesi v Kayseri (Turecko) sa ešte pred Silvestrom 2016 presunuli do argentínskeho mesta Rio Gallegos v južnej Patagónii. Tu čakajú na leteckej vojenskej základni na ďalší presun na polárnu stanicu Marambio na ostrove Seymour. Táto stanica je od cieľovej destinácie, polárnej stanice J. G. Mendela, vzdialená len približne 70 km.

V posledných dňoch prebiehajú nákupy potravín na dva mesiace a kompletizuje sa nevyhnutné technické vybavenie pre realizáciu vedeckých cieľov expedície. Prírodovedci si už v rámci pracovných skupín (fyziológia rastlín, mikrobiológia, klimatológia, fyzická geografia, glaciológia, hydrológia a geomorfológia) dolaďujú harmonogram práce a odberu vedeckých vzoriek v teréne.

Argentínske vojenské letectvo v poslednom týždni realizovalo 4 zásobovacie lety na antarktickú stanicu Marambio s využitím vojenských lietadiel Hercules C-130. Počas týchto letov presunuli na Antarktídu dva vrtuľníky (Bell 212 Twin Huey a Mi-17 Hip), letecké palivo, kargo a zásoby. Jedným z ďalších plánovaných letov sa na Antarktídu dopravia aj českí, slovenskí a tureckí prírodovedci. Meškanie odletu je, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, ovplyvnené nepriaznivým počasím na Antarktíde. Časť expedície už cestuje na stanicu J. G. Mendela na palube čilského vojenského ľadoborca Almirante Óscar Viel. Súčasťou vedeckej expedície sú aj dvaja technickí pracovníci a lekár.

Pedagogický zbor Obchodná akadémie v Lučenci, ktorá obájila svoje prvenstvo v rámci Banskobystrického kraja.

Ďalšie informácie o priebehu expedície plánujeme poskytnúť po prílete na polárnu stanicu a jej sprevádzkovaní.

Za expedičný tím
prof. RNDr. Martin Bačkor, DrSc., Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

Slovensko čelí úniku mozgov, odchádzajú najmä lekári

IFP: Z končiacich vysokoškolákov odchádza do cudziny približne každý desiaty

Slovensko čelí popri demografickej kríze aj úniku mozgov. Uvádza to Inštitút finančnej politiky (IFP) vo svojej analýze odchodov Slovákov do zahraničia od roku 2000. Podľa registra zdravotných poisťovní klesol počet ľudí žijúcich na Slovensku za posledných 15 rokov o 300.000, čo predstavuje približne päť percent obyvateľstva, a každý rok naďalej klesá. Ako vyplýva z údajov za rovnané obdobie, má viac ako polovica odchádzajúcich menej ako 30 rokov. Z končiacich vysokoškolských študentov odchádza do zahraničia približne každý desiaty.

"V rokoch 2010 až 2013 odišiel do zahraničia viac ako každý desiaty končiaci vysokoškolák denného štúdia. Ročne ukončí štúdium v Slovenskej republike 20-tisíc interných absolventov druhého stupňa. Podľa údajov za roky 2010 až 2013 12 až 14 percent absolventov odíde za hranice po skončení vysokej školy," uvádzajú analytici z IFP. Za jeden rok tak "odišli" verejné investície do vysokoškolského vzdelania v objeme 44,8 milióna eur.

Pri externom štúdiu sú podľa ich slov odchody nižšie, len štyri až päť percent.

Najväčší únik mozgov je podľa IFP medzi absolventmi lekárskych a technických fakúlt. "Medzi piatimi fakultami s najväčším podielom odchádzajúcich sú tri lekárske fakulty.

Vo zvyšku rebríčka dominujú fakulty s technickým zameraním – inžinieri z leteckej, strojníckej či hutníckej fakulty v Košiciach," dodávajú analytici.

IFP sa v analýze pozrel na to, koľko ľudí odchádza zo Slovenska, najmä na základe údajov o existencii zdravotného poistenia z centrálneho registra poistencov.

Podľa počtu zdravotne poistených klesol za posledných 15 rokov počet ľudí na Slovensku o 300.000 a každý rok naďalej klesá. Najprudší pokles poistených nastal v rokoch tesne po vstupe Slovenska do EÚ (2004 a 2005), keď sa počet poistencov na Slovenku znížil za dva roky o viac ako 200.000.

Zdroj: TASR

Kreativitou proti drogovej a alkoholovej hrozbe

ÚVZ: Drogy lákajú i deti zo základných škôl, rodičia by mali byť na pozore

Drogy či alkohol môžu lákať už deti zo základných škôl, rizikom experimentovania s nimi sú najviac ohrozené. Rodičia a učitelia by si preto mali všímať svoje deti a žiakov a treba včas zakročiť. Upozornil na to 9. januára 2017 hlavný hygienik SR Ján Mikas z Úradu verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR.

Nástrahy dnešnej doby treba podľa neho mladým vysvetľovať. Začať by mali pedagógovia už na základnej škole, rodičia by mali o tom s deťmi diskutovať už pred nástupom na ňu, myslí si Mikas. Napríklad prvú skúsenosť s alkoholom majú podľa neho aj desaťroční.

"Včasná primárna prevencia je potrebná, a to už vo veku ôsmich a desiatich rokov a skôr, keď je ešte približne polovica žiakov bez takejto skúsenosti," povedal Mikas. Na stredných školách, teda v kritickom veku, by už tak mladí mali mať podľa neho dosť informácií o škodlivosti drog, čo je väčší predpoklad na ich odmietnutie.

Zmysel prevencie vidí napríklad v edukačných a tvorivých činnostiach. Úrad verejného zdravotníctva preto koncom minulého roka vyhlásil súťaž "Najlepšia protidrogová nástenka". Siedmaci mali kreatívnym spôsobom vyjadriť, prečo sa drogám vyhýbať. Súťaž dnes vyhodnocovali.

Prihlásilo sa do nej asi 270 siedmich ročníkov základných škôl z celého Slovenska.

Najviac nástenieк prihlásili do súťaže v Žilinskom a Košickom kraji. Mikas si súťaž pochvaľuje. Deti sú pri takejto tvorbe nútené o téme diskutovať v menších skupinkách, čo je podľa neho efektívnejšie. Potvrdili to aj samotní pedagógovia.

Úrad verejného zdravotníctva ocenil šesť základných škôl. Rozhodovala kreativita detí či precíznosť prevedenia. Deti získali napríklad futbalové lopty, pingpongový stôl či iné výhry. Prvé miesto získala Základná škola v Sedliciach z Prešovského kraja, druhé miesto Základná škola v Drienovci z Košického kraja a tretie Základná škola v Smoleniciach z Trnavského kraja. Štvrté miesto patrí Základnej škole v Lemešanoch z Prešovského kraja, piate Základnej škole na Severnej 21 z Moldavy nad Bodvou z Košického kraja. Špeciálnu cenu získala Základná škola v Liskovej z Prešovského kraja.

Zdroj: TASR

Jazyky menšín sa používajú málo i na školách

S výnimkou maďarčiny neumožňuje súčasná ponuka systematické vzdelávanie v menšinových jazykoch

S výnimkou maďarského jazyka nezabezpečuje súčasná ponuka v slovenskom školskom systéme systematické vzdelávanie v menšinových jazykoch na všetkých stupňoch škôl. Podľa Európskeho výboru expertov Charty regionálnych alebo menšinových jazykov je nedostatočná aj príprava učiteľov, najmä tých, ktorí majú vyučovať predmety v menšinovom jazyku. Vyplýva to zo Správy o priebehu a výsledkoch štvrtého kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike, ktorú vláde predložilo ministerstvo zahraničných vecí.

Zo správy ďalej vyplýva, že výbor expertov odporúča zaviesť v SR osobitné opatrenia, aby sa zabezpečilo zachovanie a rozvoj vyučovania v menšinových jazykoch a samostatnej výučby menšinových jazykov. Najmenej pozornosti venuje SR podľa nich bulharskému, chorvátskemu a poľskému jazyku, ktorými hovorí v SR najmenej ľudí. Nemčina sa vyučuje prevažne ako cudzí jazyk aj napriek tomu, že je na Slovensku menšinovým jazykom, ukrajinčina a rusínčina strácajú svoj vplyv. Neustále zaraďovanie rómskych detí do špeciálnych škôl miesto obyčajných nepomáha podľa európskych expertov ani rozvoju rómskeho jazyka, ktorý by sa mohol vyučovať v rámci systému škôl celoplošne. Výbor ďalej tvrdí, že v praxi platná legislatíva neumožňuje používanie týchto menšinových jazykov ani v administratíve.

Výbor tiež navrhuje zlepšiť legislatívnu úpravu a podporiť používanie menšinových jazykov na súdoch, napríklad v trestnom konaní, bez ohľadu na znalosť slovenského jazyka príslušníkov menšín. Zlepšiť by malo podľa nich Slovensko aj vysielanie v menšinových jazykoch vo verejnom rozhlase a televízii, ale aj v súkromných rozhlasových a TV staniciach, kde menšinové jazyky nemajú žiaden priestor. "S výnimkou maďarského jazyka neexistuje vydávanie týždenníkov. Bulharčina, chorvátčina, nemčina a poľština sú v televízii zastúpené v malej miere," píše sa v správe.

Výbor však pozitívne zhodnotil oblasť kultúry – tá podľa neho poskytuje menšinám na ich činnosť dostatok finančných prostriedkov, ale aj podporuje sieť múzeí menšinových kultúr. V prípade niektorých menšinových jazykov, ako sú maďarčina, rómčina a ukrajinčina, podporuje SR aj ich prezentáciu na kultúrnych podujatiach v zahraničí.

S niektorými tvrdeniami Výboru expertov však Slovensko nesúhlasí, napríklad s legislatívnym obmedzovaním používania menšinových jazykov. Zo správy vyplýva, že Slovenská republika už v minulosti prijala legislatívne opatrenia, ktorými sa uvedené nedostatky zo slovenského právneho systému odstránili a plne vyhovujú požiadavkám európskeho práva. Rezort zahraničia tiež zdôraznil, že v roku 2015 uznala SR za menšinové jazyky aj ruštinu a srbčinu.

Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov je medzinárodná zmluva prijatá Výborom ministrov Rady Európy v roku 1992. Platnosť nadobudla v marci 1998. Slovensko ju podpísalo 20. februára 2001 v Štrasburgu, následne v júli toho istého roka ju ratifikoval vtedajší prezident Rudolf Schuster. Pre SR nadobudla platnosť 1. januára 2002.

Zdroj: SITA

Zelený svet a Múdra príroda 2017

Vyhlásili nové súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže

Ministerstvo životného prostredia vyhlásilo 22. ročník medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže, ktorej cieľom je vštepovať chlapcom a dievčatám vzťah k prírode a životnému prostrediu formou budovania návykov a zručností v umeleckom prejave. Tohtoročný Zelený svet 2017, ako sa súťaž volá, odhalí známe i neznáme tajomstvá hmyzieho sveta. Organizačne ho zastrešuje Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP).

"V aktuálnom ročníku majú súťažné práce vo forme malieb, kresieb, grafík, farebných a čiernobielych či animovaných filmov i komiksov zachytiť neznáme i známe tajomstvá hmyzieho sveta. Téma ponúka mladým umelcom možnosť zobraziť v ich prácach druhovo najbohatšiu a rozhodne tvarovo najpozoruhodnejšiu skupinu živočíchov. Každý druh hmyzu má v ekosystéme nezastupiteľnú úlohu. Napríklad hmyz opeľuje kvety a tvorí hlavnú zložku potravy mnohých vtákov, netopierov a plazov," priblížila 9. januára 2017 v súvislosti s vyhlásením súťaže Iveta Kureková, manažérka pre komunikáciu SAŽP v Banskej Bystrici.

SAŽP a Štátna ochrana prírody SR zároveň vyhlásili aj 5. ročník literárnej súťaže pre žiakov II. stupňa základných a stredných škôl v SR Múdra príroda 2017. Prostredníctvom témy "Neboj(í)me sa hávede?!" vyzývajú organizátori mladých umelcov na vytvorenie slovného opisu či humornej príhody, ktorá pozitívne vyzdvihuje vlastnosti užitočného hmyzu, pavúkov, žiab, hadov, netopierov či iných živočíchov, ktoré s nami môžu aj nemusia zdieľať spoločný priestor. Prostredníctvom literárnych diel tak môžu upozorniť na ich dôležitú funkciu na našej planéte. Uzávierka literárnej súťaže je koncom februára.

Slávnostné vyhodnotenie súťaží Zelený svet a Múdra príroda bude v máji v rámci Medzinárodného filmového festivalu Ekotopfilm-Envirofilm.

Zdroj: TASR

Ilustračné foto, zdroj: TASR/Henrich Mišovič

Tri slovenské školy sa zapojili do medzinárodnej súťaže v chémii

Každá zo škôl dostala na podporu svojho projektu učebné pomôcky v hodnote tisíc eur

Slovenské školy sa opäť zapojili do medzinárodnej projektovej súťaže v chémii, ktorú každé dva roky vyhlasuje Asociácia učiteľov chémie Rakúska - Verband der Chemielehrer Österreichs (VCÖ). Do 14. ročníka súťaže sa prihlásila Základná škola Gašpara Haina v Levoči, Základná škola s materskou školu kráľa Svätopluka v Šintave a 1. súkromné gymnázium v Bratislave. Každá zo škôl dostala 9. januára 2017 na podporu realizácie svojho vybraného projektu učebné pomôcky v hodnote približne 1000 eur, ktoré zabezpečili sponzori.

Pomôcky zástupcom škôl odovzdal v Štátnom pedagogickom ústave (ŠPÚ) v Bratislave prezident VCÖ Ralf Becker z rakúskeho kompetenčného centra pre didaktiku chémie. "Témou aktuálneho ročníka projektu je Chémiou k inovácii. Keď si dnes uvedomíme, čo všetko potrebujeme a používame, bez chémie by to nebolo možné. Chceme aj týmto projektom dať chémiu do popredia," priblížil Becker. Školy si podľa jeho slov vybrali rôzne projekty. Venujú sa teórii, ktorá však musí byť podložená experimentom. "Školy sa pripravovali dlhšie a pomocou týchto materiálov môžu urobiť experimenty," povedal. Začiatkom apríla zasadne porota, ktorá zo zapojených slovenských škôl vyhodnotí jednu víťaznú. Tá dostane poukážku v hodnote 700 eur.

Podľa riaditeľa ŠPÚ Ľudovíta Hajduka pozitívom súťaže je podpora praktických návykov u žiakov. "Nie je to len teória, ale aj bádanie, prax s chemickými pomôckami a experimentovanie v oblasti prírodných vied. V rámci súťaže sa žiak taktiež dokáže porovnávať so svojím rovesníkom v zahraničí," uviedol pre TASR.

Jedna zo zapojených slovenských škôl - ZŠ Gašpara Haina v Levoči sa v rámci súťaže zamerala na vodu a vzduch, a to, aká je ich kvalita v Levoči a jej okolí. "V blízkosti Levoče máme ekologické veterinárne laboratóriá, chceli by sme ich navštíviť, aby žiaci videli, ako sa realizuje rozbor vôd. Taktiež by sme chceli zistiť kvalitu vzduchu v Levoči na frekventovaných i pri rekreačných cestách a porovnať to s väčším mestom blízko nás, Popradom," priblížila pre TASR učiteľka angličtiny a chémie zo ZŠ Gašpara Haina v Levoči Monika Hámorová.

Do 14. ročníka medzinárodnej projektovej súťaže v chémii sa prihlásilo celkovo 16.000 žiakov zo základných a stredných škôl. Okrem Slovenska sú to školy z Nemecka, Maďarska, Srbska, Lichtenštajnska a Rakúska.

Zdroj: TASR

Najlepšiu protidrogovú nástenku urobila ZŠ v Sedliciach

Úrad verejného zdravotníctva vyhodnotil celoslovenskú súťaž

Úrad verejného zdravotníctva vyhodnotil 9. januára 2017 druhý ročník celoslovenskej súťaže pre siedme ročníky základných škôl s názvom Najlepšia protidrogová nástenka. Prvé miesto v súťaži obsadili žiaci Základnej školy s materskou školou Sedlice (okres Prešov). Druhé miesto obsadila Základná škola Drienovec (okres Košice-okolie) a prvú trojicu uzatvorila Základná škola s materskou školou Smolenice (okres Trnava).

Agentúru SITA o tom informoval hlavný hygienik Slovenskej republiky Ján Mikas.

Cieľom súťaže bolo vytvárať aktívny protidrogový postoj u žiakov, poukázať na význam primárnej prevencie, predísť užívaniu návykových látok a obmedziť či zastaviť experimentovanie s návykovými látkami. Úrad verejného zdravotníctva uvádza, že žiaci základných škôl sú jednou z najrizikovejších skupín, ktorú je nutné chrániť pred experimentovaním s drogami. Prieskum TAD (Tabak, alkohol, drogy) u žiakov základných škôl z roku 2014 pritom potvrdil najmä trend nárastu skúseností žiakov s občasným fajčením cigariet. Zároveň potvrdil aj vzrastajúcu ochotu vyskúšať marihuanu. Rovnako rastie aj rozsah skúseností s alkoholom, pričom prvý kontakt s alkoholom zaznamenávajú deti priemerne v 10 rokoch. Tieto štatistiky podľa Úradu verejného zdravotníctva potvrdzujú potrebu včasnej primárnej prevencie už od ôsmich rokov či skôr.

Ochrana mladistvých pred drogovým nebezpečenstvom je súčasťou agendy Úradu verejného zdravotníctva. Inštitúcia apeluje na rodičov a učiteľov, aby si všímali svoje deti a žiakov. Podľa Mikasa by im mali vysvetľovať nástrahy súčasnej doby, aby neskôr nepodľahli pokušeniu drogy vyskúšať. Podstatné je tiež, aby ich podporovali v edukačných a tvorivých činnostiach. Do súťaže sa prihlásilo 270 základných škôl z celého Slovenska. ***Zdroj: SITA***

Fond na podporu vzdelávania žiada dofinancovať 5813 ľudí

Vyše 5800 signatárov petície za záchranu financovania štúdia vysokoškolákov pomocou štátnych študentských pôžičiek žiada vládu o dofinancovanie Fondu na podporu vzdelávania. Poukazujú na fakt, že záujemcov o študentskú pôžičku je výrazne viac ako schopnosť fondu tieto pôžičky poskytnúť. Riešenie vidia v odoslaní 10 miliónov eur na účet Fondu na podporu vzdelávania, vďaka čomu by podľa nich fond mohol poskytnúť pôžičky takmer dvojnásobnému množstvu študentov než v súčasnosti. Agentúru SITA o tom informoval iniciátor petičnej výzvy Patrik Lučan s tým, že petíciu s 5813 podpismi koncom decembra doručili na úrad vlády.

Študentské pôžičky by podľa signatárov mali byť dostupné väčšiemu množstvu študentov. Ide totiž o jeden z dostupných spôsobov, ako financovať štúdium na vysokej škole. „Veríme, že vláda vyčlení peniaze v takom množstve a v takom časovom termíne, aby boli študentské pôžičky lepšie dostupné už v nasledujúcom akademickom roku 2017/2018. Fond na podporu vzdelávania zápasí s akútnym nedostatkom financií, čo sa odzrkadľuje v dramaticky sa znižujúcom počte schválených žiadostí. Kým v akademickom roku 2011/2012 získalo pôžičku 2990 žiadateľov, v súčasnom roku získalo pôžičku iba 1205 žiadateľov z 2027 doručených žiadostí," informuje Lučan s tým, že z celkového počtu vysokoškolákov, ktorých je približne 158-tisíc, dnes nemá šancu získať štátnu pôžičku až 99 percent z nich, a to ani v prípade, že sú na finančnú pomoc sociálne odkázaní. Ako tiež dodal Lučan, len samotné výdavky na zabezpečenie základných potrieb študentov, ako sú ubytovanie, strava a doprava, stoja mladých ľudí približne 2500 eur ročne. Zbieranie podpisov pod petíciu inicioval internetový portál Študentské financie s podporou Asociácie doktorandov Slovenska a Študentskej rady vysokých škôl počas predošlého a súčasného akademického roku.

Predsedníctvo Študentskej rady vysokých škôl sa s ministrom školstva Petrom Plavčanom už v októbri minulého roku dohodlo, že štát má dofinancovať Fond na podporu vzdelávania každoročne až do roku 2020 o 2,5 milióna eur. Dofinancovanie fondu ministerstvom sa spomína aj v novele zákona o Fonde na podporu vzdelávania, ktorú parlament schválil 29. novembra 2016. Ako však upozorňuje Lučan, v novele nie je určené, kedy ani v akej výške má ministerstvo peniaze na účet fondu previesť. K tomu budú musieť spísať dotačnú zmluvu. Výzva je preto podľa neho aktuálna. Ministerstvo školstva cez svoj komunikačný odbor pre agentúru SITA potvrdilo, že na rok 2017 Fondu na podporu vzdelávania prisľúbili dotáciu 2,5 milióna eur.

Podľa novely zákona budú môcť pôžičky z Fondu na podporu vzdelávania žiadať pri učiteľoch okrem pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve a doktorandov v dennej forme štúdia aj vysokoškolskí učitelia, mladí výskumní pracovníci a umeleckí pracovníci do 35 rokov, ktorí pôsobia na vysokých školách. Novela zároveň zavádza zvyšovanie úrokov pri pôžičkách z fondu. Podľa návrhu zákona budú študenti a učitelia platiť základnú sadzbu Európskej centrálnej banky zvýšenú o tri percentuálne body. Úroková miera pritom môže byť maximálne štyri percentá.

Zdroj: SITA

SAV ocenila predsedu českej akadémie vied Jiřího Drahoša

Špičkový odborník svetového významu v oblasti viacfázových reaktorov, predseda Akademie věd České republiky (AV ČR), profesor Jiří Drahoš sa stal nositeľom Zlatej medaily Slovenskej akadémie vied (SAV). Ako agentúru SITA informoval Stanislav Ščepán z komunikačného odboru SAV, najvyššie ocenenie SAV si Drahoš prevzal v piatok 13. januára z rúk predsedu SAV profesora Pavla Šajgalíka. Zlatá medaila SAV sa udeľuje vynikajúcim odborníkom zo zahraničia za mimoriadne zásluhy o SAV a o rozvoj vedy a kultúry na Slovensku a v zahraničí. Vedecká rada SAV toto ocenenie Drahošovi udelila za dlhodobú úzku a podnetnú spoluprácu AV ČR a SAV. Profesor Jiří Drahoš si ocenenie váži. „Aj v kontexte rastúcej dôveryhodnosti našich inštitúcií v spoločnosti aj vzhľadom na našu dôveru navzájom. Cením si našu spoluprácu a myslím si, že je skvelá. Nebudem zapierať, že ma v tomto kontexte ocenenie SAV úprimne potešilo," cituje tlačová správa SAV vyjadrenie laureáta.

Drahoš s predstaviteľmi SAV často diskutoval o mnohých problémoch, ktoré trápia vedu na Slovensku a neraz ich musel riešiť aj český výskum a česká akadémia. Osobitne treba oceniť veľmi otvorené a vecné diskusie o transformácii ústavov na verejnovýskumné inštitúcie, jeho inšpirujúce myšlienky, skúsenosti a podporu. Profesor Drahoš je známy tým, že svoje názory formuluje precízne s cieľom problém identifikovať a riešiť ho. Aj vďaka tomu je medzinárodne rešpektovaným reprezentantom českej vedy, uvádza sa v tlačovej správe k oceneniu predsedu českej akadémie vied.

Ako ďalej informovala SAV, profesor Jiří Drahoš (1949, Český Tešín) patrí k najvýznamnejším vedeckým osobnostiam nielen v Českej republike, ale so širokým presahom aj v zahraničí. Úspešne pracuje ako vedec, ktorý rozhodujúcim spôsobom ovplyvnil vedecké bádanie v oblasti viacfázových reaktorov a v celosvetovom meradle. Publikoval viac ako 70 pôvodných prác v impaktovaných medzinárodných časopisoch (najprestížnejšie odborné časopisy), je spoluautorom jedenástich zahraničných a desiatich domácich patentov a na jeho práce je vyše tisíc citačných ohlasov.

Najvyššie ocenenie SAV si Jiří Drahoš prevzal v piatok 13. januára z rúk predsedu SAV profesora Pavla Šajgalíka. Zdroj: SAV

Drahoš od roku 1977 pôsobil na ústave Ústavu teoretických základů chemické techniky Československej akadémie vied (ČSAV, v súčasnosti Ústav chemických procesů Akademie věd ČR). Tam získal v odbore fyzikálna chémia vedecké hodnosti a v roku 1992, stal zástupcom a o štyri roky neskôr riaditeľom ústavu.

V roku 2003 ho vymenovali za profesora chemického inžinierstva.

Následne sa stal v roku 2005 podpredsedom AV ČR a v roku 2009 ho prezident Českej republiky vymenoval do funkcie predsedu AV ČR, kde pôsobí už v druhom volebnom období.

Zdroj: SITA

Digitálne zručnosti netreba podceňovať ani v bežnom živote

Ponúkame kompletné riešenie na zavedenie vzdelávania digitálnych zručností do každej školy

V dnešnej dobe sú digitálne zručnosti nevyhnutnou súčasťou viacerých profesií. Moderné technológie na nás „útočia" z každej strany, preto by sme mali o nich vedieť čo najviac. Zároveň by sme mali vedieť „vyťažiť"' z nich to, čo sa len dá v náš prospech.

Prečo je potrebné rozumieť IT jazyku?

Vďaka kvalitným IT zručnostiam si dokáže mladý človek nájsť aj kvalitnú a dobre ohodnotenú prácu. Na druhej strane nám tieto schopnosti môžu vo veľkej miere zjednodušiť život. Prečo? Pretože na zrealizovanie vlastných nápadov už nebudeme potrebovať pomoc odborníkov, poradíme si sami. Samozrejme aj v bežnom živote nám pomôže, keď si vieme napríklad upraviť fotografie, pripraviť kvalitnú prezentáciu, vytvoriť vzorec v exceli, či zhotoviť profesionálne propagačné materiály, logá, naprogramovať web stránku, napísať blog, urobiť mobilnú aplikáciu.

Technologické vzdelanie uľahčí život žiakom aj učiteľom

Tieto zručnosti môžu pomôcť už deťom a starším študentom v rámci vzdelávania a príprav na rôzne predmety. Či už je to pri písaní domácich úloh alebo rôznych školských projektov, seminárnych prác až po tvorbu bakalárskych a diplomových prác, ktoré aj vďaka týmto znalostiam daného študenta môžu byť spracované oveľa kvalitnejšie.

Dnes už malé deti vlastnia moderné smartfóny, tablety a počítače. Otázne je však to, na čo všetko ich používajú? Do akej miery trávia napríklad čas na počítači zmysluplne? Zahŕňame dostatočne tieto technológie do vyučovacieho procesu a do domácej prípravy na vyučovanie? Alebo slúžia deťom a študentom viac na zábavu a hru.

Učíme programovať už školopovinné deti

Learn2Code je skupina ľudí – profesionálov, ktorí ponúkajú vzdelávanie digitálnych zručností aj pre školy na Slovensku. Vzdelávací projekt vznikol v roku 2012 a ich programy už absolvovali stovky študentov, aktuálne viac ako 100 škôl využíva vzdelávacie materiály spomínaného projektu. A prečo vôbec na Slovensku vznikol takýto projekt? „Dôvodom je nedostatok technicky vzdelaných ľudí a zároveň aj veľmi obmedzené možnosti, ako sa v tejto oblasti ďalej vzdelávať, " tvrdí tím Learn2Code.

Podľa Learn2Code naše školstvo dostatočne rýchlo nereflektuje na potreby trhu v oblasti technologického vzdelávania, ktoré chýba celkovo na základných a stredných školách. Na školách sa totiž prevažne učí len užívateľská informatika. Dôvodom je tiež nedostatok know-hov, kvalitných materiálov a IT odbornosti samotných učiteľov.

Čo je cieľom Learn2Code?

„Naším cieľom je sprístupniť moderné vzdelávanie digitálnych zručností našej mladšej generácii a dať jej tak možnosť lepšej sebarealizácie alebo úspešného sa uplatnenia na trhu práce," vraví jeden zo zakladateľov Learn2Code Radovan Debnár. „Ponúkame kompletné riešenie na zavedenie vzdelávania digitálnych zručností do každej školy," tvrdí ďalej Debnár.

Široká ponuka vzdelávacích kurzov

Learn2Code ponúka prezenčné kurzy v niekoľkých slovenských mestách a taktiež online kurzy. Zameriava sa najmä na oblasť designu, tvorby webstránok a mobilných aplikácií. Taktiež organizoval projekt s názvom Webrebel do škôl, v ktorom sprístupnil prvý kompletný online kurz webdesignu stredným školám.

Dnes je už tento program určený nielen pre stredoškolákov, ale môžu sa zapojiť rovnako i základné školy. Projekt nesie po novom názov Learn2Code pre školy.

Na snímke účastníci prezenčných kurzov. Zdroj: Learn2Code

Learn2Code ponúka okrem online kurzov aj prezenčné kurzy s profesionálnymi lektormi. *Zdroj: Learn2Code*

Learn2Code pre školy obsahuje:

VZDELÁVACÍ OBSAH – študenti aj zamestnanci školy získavajú neobmedzený prístup ku všetkým vzdelávacím materiálom, ako aj podporu inštruktorov.

LEARNING MANAGEMENT SYSTEM – softvér na správu všetkých vzdelávacích aktivít, kurzov, študentov s možnosťou sledovania progresu užívateľov.

MAREKTING A PODPORA – marketingové materiály a úvodné zaškolenie zamestnancov školy, ktoré pomôžu využiť Learn2Code na maximum.

Študenti sa vďaka tomuto programu dokážu naučiť tvorbu moderných webstránok, optimalizovať ich pre mobilné zariadenia a oživiť ich dynamickými prvkami.

Kurz je doplnený o množstvo profesionálnych videí, príkladov a zadaní pre študentov, súčasťou je aj textová učebnica. V rámci tohto kurzu je k dispozícii diskusné fórum s autorom kurzu a tiež s ostatnými študentmi. Všetko je to zabezpečené pomocou prehľadnej aplikácie.

A čo by to bol kurz bez výsledného hodnotenia? Na záver vypracuje každý študent vlastný projekt.

Projekt, ktorý vzdeláva a ponúka nové možnosti

Mottom projektu je „Vzdelanie, ktoré Ti zmení život/prácu." To v skutočnosti hovorí o tom, že študent získa nielen IT vzdelanie, ale zároveň si môže nájsť dobré zamestnanie.

Tí najlepší študenti, ktorí sa do projektu zapojili a úspešne absolvovali jednotlivé kurzy, dostali šancu na zaujímavé pracovné ponuky. Learn2Code totiž spolupracuje s niekoľkými úspešnými IT firmami ako napríklad Eset, Profesia, Azet, Websupport, Martinus.

Learn2Code je tiež pravidelným organizátorom medzinárodného programátorského workshopu Rails Girls, ďalej je ambasádorom iniciatívy EU Code Week na Slovensku a ďalších aktivít, ktoré podporujú IT vzdelávanie ako napríklad Hour of Code, Scratch Day a podobne.

Akreditácia z ministerstva

Všetky kurzy Learn2Code sú akreditované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Po absolvovaní kurzu získa účastník certifikát. Najlepšou vizitkou absolvovania kurzu je však vlastný projekt, ktorý bude slúžiť ako referencia pre budúceho zamestnávateľa.

Štátna pomoc

Uchádzač, ktorý je evidovaný ako nezamestnaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, môže získať kurz zadarmo. Podmienkou je vyplnenie požiadavky na rekvalifikáciu minimálne 15 kalendárnych dní pred začiatkom kurzu, ÚPSVaR uchádzačovi tak po vydaní RE-PASu uhradí všetky náklady na kurz.

Viac o Learn2Code nájdete na www.learn2code.sk.

Martina Baumann

KAŽDÝ JAZYK MÁ SVOJ PRÍBEH.

NÁJDITE SI TEN SVOJ!

OBJEDNAJTE SI KATALÓG JAZYKOVEJ LITERATÚRY RAABE NA ABO@RAABE.SK

ZASIELAME ZADARMO!

JAZYKOVÁ LITERATÚRA RAABE

Najväčšia edícia vekovo prispôsobenej jazykovej beletrie

- ✓ Takmer 200 knižných titulov.
- ✓ V piatich svetových jazykoch.
- ✓ Pre rôzne vekové kategórie.
- ✓ V siedmich stupňoch jazykovej náročnosti.

KU KAŽDÉMU TITULU PRILOŽENÉ CD

Príbehy, ktoré obsahujú aj kontrolné cvičenia, preverujú pochopenie textu, precvičujú gramatiku, obohacujú slovnú zásobu.

www.raabe.sk/jazykova-literatura

Výchovné koncerty šité na mieru pre každú školu

Hudobno-vzdelávacie programy Hudobného centra prispievajú k uvedomelému počúvaniu hudby, poskytujú deťom zážitok a obohacujú neveľký repertoár kvalitných programov v oblasti hudobného vzdelávania.

Hudobné centrum ponúka programy, ktoré zodpovedajú platným školským osnovám, v spolupráci s Asociáciou učiteľov hudby Slovenska (AUHS) a Štátnym pedagogickým ústavom (ŠPÚ) garantuje odborno-pedagogickú a umeleckú úroveň hudobno-vzdelávacích programov (všetky sú akreditované).

Vyberie si škôlkar, školák aj stredoškolák

Jednotlivé koncerty sú prehľadne rozdelené tak, aby si vedel vybrať každý. Koncerty sú rozdelené pre materské školy, základné školy – 1. stupeň, základné školy – 2. stupeň a stredné školy. Centrum ponúka široký repertoár, v ponuke sú desiatky koncertov.

Prehľad všetkých koncertov nájdete na stránke ***hc.sk/projekt/vychovne-koncerty/***

Kontaktné údaje: vychkon@hc.sk, lubica.sucha@hc.sk, telefón +421 (2) 2047 0220

SÚŤAŽ s Učiteľskými novinami

ZAČNITE TENTO ROK ZDRAVŠIE A VYHRAJTE KNIHY, ktoré vám môžu priniesť užitočné rady!

Podmienky súťaže: Prinášame vám opäť možnosť vyhrať tri knihy. Napíšte nám krátky príspevok na tému „NOVOROČNÉ PREDSAVZATIA“ a pošlite nám ho na e-mailovú adresu redakcia@ucn.sk. Do predmetu uveďte: Súťaž NOVOROČNÉ PREDSAVZATIA.

Termín súťaže: do 7. februára 2017

Hráte o nasledovné knižné tituly:

Antov Rodionov: Zdravé srdce

Rolf Sellin: Hypersenzitívni ľudia medzi nami

Joe Colella: Zmena apetítu

Prajeme vám veľa šťastia!

Výhercovia z decembrového čísla Učiteľských novín

Súťaž MATEMATIKA:
Beáta Havranová, Handlová

Súťaž VIANOCE:
Silvia Bodláková, Bratislava

Výhercom srdečne blahoželáme!

Súťaž KRÍŽOVKA - Vyhrajte KNIHU

Seneca (4 pred n. l. – 65), rímsky filozof, štátnik, spisovateľ a učiteľ budúceho cisára Nera

Bašir, Ilnik, ín, laena, Ri	remeselníci pri stavbe	okúzlil	oblizuje	Open Microscopy Environment	prezývka revolucionára Guevaru		zariadenie verejnej správy	hudobný štýl	mesiac	antický plášť
symbol krutosti (knižn.)						úžeh				
1						čierne zlato / poloha tela				
obilniny					2 / tibetský tur					
plošné miery				otrava / 4				chemická prípona / sťa		
kórejská dynastia			predložka / nula				krídlo (odb.) / 5			
sídlo na Ukrajine						ECV okr. Pezinok / roh lodnej plachty			zvonku (zried.)	ovanutá
	sídlo v Turkménsku	dvojhláska / vodná ruža			druh obilniny / grécke písmeno					
blkotaj				tamtie / poradie				televízia (skr.) / veľtok v Rusku		
apendektómia (lek. skr.)			sieť na ryby / býv. čes. pol. strana				jodid sodný / čudo, zázrak			
6						dievča (knižn.) / existuj				
na inom mieste					3					
cesta, po angl.					ženské meno					

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk

Autor: E. Trochan

Správne vylúštenú krížovku nám pošlite do 5. februára 2017 na korešpondenčnú adresu redakcie: Učiteľské noviny o.z., Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava.

Správne znenie tajničky môžete posielať aj na mailovú adresu redakcie: redakcia@ucn.sk.

Do predmetu mailu uveďte **Súťaž KRÍŽOVKA.**

Zároveň uveďte aj vaše meno, priezvisko a korešpondenčnú adresu. Troch súťažiacich, ktorí pošlú správne znenie tajničky, odmeníme zaujímavými knižnými titulmi. Výhercov uverejníme v nasledujúcom čísle Učiteľských novín. Účasťou v súťaži dáva každý súťažiaci súhlas na uverejnenie a použitie svojich osobných údajov.

Správne znenie krížovky z novembrového čísla Učiteľských novín znie: **Vychytávka učiteľky: "Na hodine spal tak tvrdo, že ho nezobudil ani príchod pána riaditeľa, ktorý strašne dupoce a funí.“**

Mená výhercov:

Irena Molnárova, Diakovce
Ivana Hlozáková, Radimov
Helena Hollá, Šaľa

Správne znenie krížovky z decembrového čísla Učiteľských novín znie: **Poznámka v žiackej knižke: „Dáva stále pozor, či dávam pozor a keď si myslí, že nedávam pozor, tak nedáva pozor.“**

Mená výhercov:

Mária Gunišová, Veľké Chlievany
Darina Jurčiová, Hladovka
Anna Petríková, Považská Bystrica

Výhercom srdečne blahoželáme!

Plavecké kurzy pre školy a škôlky!

O plávaní sa vo všeobecnosti hovorí ako o jednom z najzdravších športov. Plávanie nielenže podporuje zdravé nastavenie imunity, psychickú rovnováhu, ale patrí aj medzi finančne nenáročné športy. V rámci základného vzdelávania a výchovy je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy, vrátane plaveckých kurzov. Nie pre všetky školy a škôlky je to jednoduchá úloha. Nefunkčné plavárne, nevhodné podmienky plaveckého bazénu či nedostatok kvalifikovaných plaveckých trénerov, s tým všetkým sa môže škola stretávať.

Podobný oriešok má dnes na tanieri viacero škôl. Medzi nimi aj Súkromná základná škola - Creative / Magán alapiskola, Mikszatha 1 z Rimavskej Soboty. Pre svojich žiakov realizuje mnohé kurzy na vysokej úrovni - lyžiarsky, korčuľovanie, školy v prírode, avšak ten plavecký jej v portfóliu dočasne chýba. „Je tomu tak preto, lebo, po prvé, sme pomerne mladá škola, fungujeme iba druhý rok a po druhé, v súčasnosti intenzívne pracujeme na tom, aby sme našli špecializovaného trénera, dodržali predpisy a zároveň vybavili pre našich žiakov tie najlepšie podmienky“, povedala pre Učiteľské noviny Mgr. Lucia Sujová, PhD., elementaristka, učiteľka 1. stupňa na spomínanej škole.

V meste Rimavská Sobota majú štátne i súkromné školské zariadenia k dispozícii dve plavárne. Jednu mestskú, ktorá je využívaná i verejnosťou a druhú, žiaľ, nefunkčnú, priamo v budove, kde sídli spomínaná základná škola.

„Bolo by skvelé prejsť s deťmi cez chodbu a byť v plavárni. Verím že sa to čoskoro podarí. BB VUC prisľúbila opravu týchto zariadení, keďže ona je zriaďovateľom budovy“, vyznala sa pedagogička, ktorá sa nebojí ani organizácie tréningov vo vzdialenejšej plavárni. Vážnejšie však rozpráva o nedostatku kvalifikovaných plaveckých trénerov v regióne.

„Naša škola je predovšetkým zameraná na jazyky a TŠV (telesnú a športovú výchovu). Podľa ŠvP sú na ZŠ vyhradené len dve hodiny TŠV a my máme tento predmet posilnený o jednu vyučovaciu hodinu. Minulý školský rok ju vyučovali učitelia s príslušným vzdelaním, tento rok vedie tri hodiny TŠV špeciálny tréner, so zameraním na rozvoj všetkých pohybových schopností v rámci športových, pohybových hier a atletiky. Pre nami poskytované plavecké kurzy hľadáme taktiež kvalifikovaného človeka, ideálne s vyštudovaným odbornom trénerstvo, či držiteľom niektorého z plaveckých certifikátov. Na pohľad jednoduchá úloha, no v skutočnosti možno aj zložitá vec. Najmä, ak chcete pre svojich žiakov zabezpečiť stopercentnú profesionalitu a maximálnu bezpečnosť“, dodáva Sujová.

Kritéria plaveckých výcvikov

Ruka v ruke s bezpečnosťou idú kritériá jednotlivých plaveckých výcvikov. Ako vyberať vhodný plavecký kurz, aké vlastnosti musí spĺňať voda i bazén, Učiteľským novinám poradil Mgr. Miroslav Černecký, vedúci tréner občianskeho združenia HappyKids, ktorého plavecké tréningy využíva viac než tridsať štátnych a tridsať súkromných škôl a škôlok v Bratislave a blízkom okolí.

Pravidelným plávaním si dieťa buduje imunitu a pevnejšie zdravie, takéto dieťa je napríklad menej náchylné na choroby z prechladnutia.

1. Pri vyberaní vhodného plaveckého kurzu v prvom rade prihliadame na to, koľko majú deti rokov a pre akú plaveckú úroveň kurz hľadáme - či máme v skupine žiakov neplavcov, alebo máme deti, ktoré už majú nejaké plavecké skúsenosti a potrebujú sa v nich zdokonaľovať. Môže sa stať, že medzi žiakmi natrafíme aj na plavcov, v prípade ktorých už elementárna výučba nepostačuje a potrebujú rovnako efektívne vyplniť čas strávený na spoločnom plaveckom kurze. Aj takéto situácie preverujú skutočné schopnosti a profesionalitu tímu trénerov.

2. Dobrým zvykom je sledovanie reálnych referencií a osobné stretnutie organizátora a vedúcich trénerov ešte pred plaveckým kurzom. Je mnoho trénerov a nadaných bývalých športovcov, ktorí deti trénujú, ale skôr ako duch vrcholového športu a medailí, je dôležitejší pedagogický a priateľský prístup. Je potrebné zabezpečiť, aby sa každé dieťa cítilo so svojim trénerom/trénerkou bezpečne. Aby mal tréner zvládnutý niektorý z pedagogických trénerských fakultatívnych odborov, prípadne bol tiež držiteľom niektorého z medzinárodných certifikátov, oprávňujúcich vyučovať plávanie na potrebnej úrovni. Minimálne tieto základy predpokladajú dobrý výber vhodného a férového trénera/trénerku.

3. Organizovanie hromadného plaveckého výcviku je možné len do určitej miery. Nevyhnutnú pohybovú prípravu na suchu zvládnu žiaci aj spolu, samotná výuka plávania si však už vyžaduje menšie skupiny. Smernica o organizovaní plaveckého výcviku žiakov základných škôl povoľuje maximálny počet žiakov v jednej skupine 10. No ako hovorí skúsený tréner, ideálne je, ak tím trénerov pracuje v skupinkám maximálne po 5 žiakov.

Vo všeobecnosti sa podľa Černeckého z HappyKids, plavecké kurzy kategorizujú takto:

Plávanie pre detičky **od 6 mesiacov do 3 rokov,** ktoré, samozrejme, nespadá do školských osnov, pretože ide o plávanie bábätiek s rodičmi, avšak, je dobré poznať jeho špecifiká. AQUABABYBOOM na Slovensku prispel k menšiemu počtu úplných neplavcov, pribúda nám viac detí, ktoré sú pripravené na náročnejší tréning, než v prípade tých detí, ktoré doposiaľ žiadny kontakt s vodou nemali. Pri takzvanom aquababy plávaní sa buduje u detí tvorba vodného reflexu (ktorý deti majú od „pobytu v brušku“, len si ho potrebujú pripomenúť), neboja sa vody, tešia sa z nej, bez problémov ponárajú hlavičku, otvárajú oči pod vodou. Dobrý základ pre budúceho malého plavca.

Plávanie pre deti **od 3 do 5 rokov,** ktoré už môžu absolvovať škôlkari, učí splývať, správne dýchať, zahŕňa dôležitý tréning chrbtice a svalov. Ak hľadáme kurzy pre túto vekovú kategóriu, postačí aj rozmerovo menší bazén, aké majú početné detské plavecké centrá. Ale pozor, deti by nemali dosiahnuť nohami zem,

Odborníci odporúčajú pohyb vo vode počas celého roka.

Chlórovaná klasika verzus soľná úprava vody?

bazén musí byť dostatočne hlboký (ideálne 1,2m). Je to mimoriadne dôležité kritérium plaveckého kurzu, pretože tu sa lámu tie podstatné bariéry, tu sa má dieťatko učiť plávať, nie „chodiť po bazéne“. Poskytovateľ plaveckého kurzu by mal zabezpečiť teplotu vody 31 až 32 stupňov. Ak by bola chladnejšia, nedostane z dieťaťa prirodzený pohyb, dieťatko zostane akoby v kŕči, zima mu bude brániť v jeho rozvoji.

Plávanie pre deti **od 5 do 8 rokov.** Ak prechádzame postupne od kurzu ku kurzu, v tomto veku by sme už mali mať, vďaka správnej metodike a prístupu, z detí poloplavcov. Plavecké kurzy pre ne si už vyžadujú klasický plavecký bazén, o dĺžke 25m. Úlohou trénera je viesť skupinku k tomu, aby už začala krásne plávať, stávala sa obratnou vo vode. A preto je dôležité nebrániť deťom v ďalšom

Plávanie môžu deti robiť v každom ročnom období.

rozvoji ich plaveckých schopností bazénom, v ktorom dotiahnu na zem. Takýto bazén je pre nich už naozaj primalý, zvládnu oveľa viac.

Voda môže mať aj bežných 27-28 stupňov, kde podporujeme otužovanie. Je však dôležité potom ešte na desať minút na záver pripraviť hrové aktivity v teplejšom, už menšom bazéniku

Plávanie **od 8 rokov a viac.** Po predchádzajúcich kurzoch môžeme povedať, že dieťa v tomto štádiu je už plavec a potrebuje klasický plavecký bazén, o dĺžke 25m. Zvláda všetky techniky a všetky plavecké spôsoby. Tréningy upevňujú jeho húževnatosť, vytrvalosť, silu, rýchlosť a v neposlednom rade aj orientáciu a súperivosť. Voda pre takéhoto plavca môže mať bežných 27-28 stupňov, kde podporujeme otužovanie.

Cena kurzov za plávanie pre školy

Z rôznych zdrojov informácií sme zistili, že cena plaveckých kurzov, organizovaných špecializovanými trénermi, sa pohybuje v závislosti od regiónu a počtu detí od cca 30 až do 70 Eur za žiaka. „U nás okrem počtu detí rozhoduje o cene aj fakt, či škola alebo škôlka potrebuje zabezpečiť pre svojich žiakov dopravu zo školy na miesto plaveckého kurzu. Túto službu sme zaradili do svojej ponuky ako experiment, no časom sa z experimentu stala nevyhnutná služba a veľká pomoc ako pre školy, tak pre rodičov“, priznáva tréner s niekoľkoročnou praxou.

Chlórovaná klasika verzus soľná úprava vody v bazénoch

V súčasnosti majú školy možnosť využiť viacero ponúk. Poskytovatelia plaveckých kurzov sa snažia zaujať pozornosť škôl a rodičov detí rôznymi experimentálnymi projektmi. Takými sú napríklad aj bazény so soľnou úpravou vody, ktoré rozvírili poriadnu hŕstku dezinformácií. Za nepravdu treba uznať tvrdenia, ktoré prezentujú takzvané bio bazény so soľnou úpravou vody ako absolútne bezchlórové.

„Pravdou je, že obsahujú rovnaký chlór aký je prítomný vo vode pri ošetrovaní bazénu ktorýmkoľvek chlórovým prípravkom. Elektrolýza slanej vody (H2O +NaCl) je

Najvhodnejšími športmi pre diagnózu astma sú vodné športy, akými sú plávanie, kanoistika či veslovanie.

vlastne rozklad chloridu sodného NaCl vo vode a vytvorenie chlornanového aniónu, čo je prakticky úplne rovnaký voľný chlór, aký sa používa pre hygienu klasických plavární“, vysvetľuje Černecký.

A vraj ani tvrdenia, ktoré hovoria, že takáto voda nedokáže zabezpečiť rovnakú hygienu, nie sú celkom na mieste. Práve preto, že obsahuje rovnaký chlór, ako klasický bazén, by mala túto podmienku, pri správnom a pravidelnom ošetrovaní, spĺňať. Avšak ako hovorí staré príslovie - opatrnosti nikdy nie je dosť. Prevádzkovanie takýchto bazénov je na Slovensku zatiaľ iba vo svojich začiatkoch. Či voda upravovaná soľou spĺňa pri masách návštevníkov všetky svoje funkcie, ukáže až zodpovedný prístup prevádzkovateľov a pravidelné kontroly.

Plávaním proti astme

Vedeli ste, že plávanie pomáha aj malým astmatikom? Podľa MUDr. Kataríny Bergendiovej, PhD., lekárky s 20-ročnou praxou v pediatrii a klinickej imunológii a alergiológii, najvhodnejšími športmi pre diagnózu astma sú vodné športy, akými sú plávanie, kanoistika či veslovanie. „Práve pri týchto športoch nachádzame optimálne spojený správny typ telesnej aktivity s vhodným prostredím. Vodné pary zvlhčujú sliznice a zachytávajú alergény (pele, prach) a zároveň sa dobre rozvíjajú dýchacie svaly, zvyšuje sa ich sila a nacvičuje sa správny typ dýchania,“ vysvetlila MUDr. Bergendiová. Pokiaľ však žiak/dieťa trpí astmou, určite sa počas plaveckého kurzu treba vyvarovať potápaniu a počas pobytu pri mori šnorchlovaniu. Potápanie sa s nacvičovaním správneho dýchania nezhoduje, dokonca sa stáva asi 40-krát nebezpečnejšie pre astmatika než futbal.

Čo s plávaním počas zimy, keď ortuť na teplomeroch poklesne do mínusových teplôt?

Podľa § 7 ods. 6 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole, základný plavecký výcvik a zdokonaľovací plavecký výcvik sa spravidla organizuje v mesiacoch september až október alebo apríl až máj. Avšak podľa lekárov, športových trénerov vzťahovať plávanie iba na toto obdobie nie je najšťastnejšie riešenie.

„Práve pravidelným plávaním, za každého ročného obdobia, staviame základy pevnej imunity. Svedčí o tom aj fakt, že tento šport pri dlhodobom vykonávaní výrazne prospieva aj deťom náchylným na vážnejšie ochorenia – ako je napríklad spomínaná astma, časté prechladnutia či dokonca rôzne úzkostné prejavy. Voda je ozajstný liečiteľ“, myslí si vyhľadávaný tréner z Happy Kids. „Ak k nej pridáme zábavu, otvorený a priateľský prístup pedagógov, kvalifikovaných trénerov, dokážeme robiť veľké pokroky.

Smelšie deti sa naučia pretavovať svoju energiu do pohybu, naučia sa pravidlám fair-play, tie ustráchanejšie nadobudnú sebavedomie, obratnosť a v neposlednom rade i kamarátov so spoločnými záujmami“, uzatvára tému o plávaní Miroslav Černecký.

Mária Halajová
Foto: Happy Kids

Zdravý úsmev tínedžera – poradíme ako na to!

Stredná zdravotnícka škola na Sládkovičovej ulici 36 v Prešove spolu s ďalšími 130 školami v rámci Slovenska reagovala na výzvu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR") na podávanie žiadostí o financovanie rozvojového projektu s názvom Zdravie a bezpečnosť v školách 2016. Predložila MŠVVaŠ SR prostredníctvom Prešovského samosprávneho kraja návrh projektu s názvom Zdravý úsmev tínedžera – poradíme ako na to a získala financie na jeho realizáciu.

Cieľom projektu bolo zvýšenie povedomia, motivácia a realizácia aktivít zameraných na ochranu a podporu orálneho zdravia v cieľovej skupine tínedžerov vo veku 16 - 17 rokov. V rámci dosiahnutia tohto cieľa boli v škole realizované jednotlivé aktivity od septembra do decembra 2016, za ktoré boli zodpovední pedagogickí zamestnanci odborných predmetov v študijnom odbore zubný asistent.

Projekt obsahoval prípravu, realizáciu a vyhodnotenie výsledkov prieskumu ohľadom vedomostí starostlivosti o ústne zdravie. Výsledky prieskumu, ktoré boli spracované do štúdie sú prístupné na informačnom paneli a webovom sídle školy. Prieskum bol realizovaný za účelom zistenia problémových oblastí v starostlivosti o dutinu ústnu v období adolescencie, na základe, ktorých mali žiaci 3. ročníka študijného odboru zubný asistent pripraviť vzdelávacie aktivity pre žiakov 2. ročníka študijného odboru zdravotnícky asistent, zubný asistent a masér. Výber žiakov 3. ročníka študijného odboru zubný asistent bol cielený, vychádzajúc z toho, že pre mladých ľudí je dôležitá skupina rovesníkov a vo veľkej miere sú ovplyvnení názormi svojich priateľov. Napodobňujú svoje správanie, a práve preto boli žiaci 3. ročníka v odbore zubný asistent vhodnými učiteľmi, poradcami v oblasti orálneho zdravia. Budúci absolventi študijného odboru zubný asistent majú byť vzorom pre svojich rovesníkov a byť príkladom toho, ako sa správne starať o svoje orálne zdravie.

Jednou z úloh našich žiakov v študijnom odbore zubný asistent bolo aj to, aby spropagovali význam dentálnej hygieny, ako jeden z pozitívnych faktorov vplývajúcich na stav dutiny ústnej, ako na niečo, bez čoho sa moderný človek nezaobíde rovnako, ako sa nezaobíde dnešný človek bez kozmetičky, kaderníčky, pedikérky. Pokúšali sa spropagovať starostlivosť o vlastný chrup a stav ďasien, ako niečo, čo je „in". Dôraz kládli na absolvovanie preventívnych prehliadok aspoň raz za rok.

Vzdelávacie aktivity si vyžadovali nielen dôkladnú prípravu žiakov 3. ročníka študijného odboru zubný asistent, ale i prípravu edukačných pomôcok na ich realizáciu. Projekt pomohol rozvoju kreativity žiakov vďaka, ktorej využili svoje odborné vedomosti pri zhotovení e – knihy, obrazového atlasu pomôcok využívajúcich sa pri individuálnej hygiene dutiny ústnej, obrazového atlasu morfológie zubov a obrazového anatomického atlasu, pri zhotovení modelov zubov, edukačných plagátov, zhotovení inštruktážneho videa správnej techniky čistenia zubov, či vytvorení profilu projektu prostredníctvom informačno-komunikačných technológií. Žiakmi vytvorené edukačné materiály je možné využívať naďalej pri výučbe odborných predmetov, napr.: Zubné lekárstvo, Anatómia a fyziológia, Základy ošetrovania a asistencie, Základy asistencie v zubnej ambulancie, Hygiena dutiny ústnej, a iné., nakoľko sú spracované aj v elektronickej podobe.

To, že projekt bol pozitívnym prínosom pre žiakov svedčia aj výsledky prieskumu, ktoré poukazujú na to, že 78 % opýtaných zmenilo svoje doterajšie spôsoby a techniky čistenia zubov, až 92% žiakov informácie poskytnuté prostredníctvom edukačných stretnutí ich obohatili a 52 % žiakov prejavilo záujem o doplňujúce informácie ohľadom výživy vo vzťahu k vzniku zubného kazu a 42 % žiakov o informácie k ústnej hygiene, o parodontitíde a chemických preparátoch používaných pri ústnej hygiene.

Na záver môžeme s radosťou konštatovať, že projekt bol prínosom pre žiakov a pedagogických zamestnancov odborných predmetov v študijnom odbore zubný asistent, pretože samotné závery prieskumu sú inšpiratívne a predstavujú výzvu pokračovať v podobných aktivitách aj po ukončení projektu.

Text zostavili:
PhDr. Andraščíková Ľudmila
Mgr. Doľacká Silvia
Stredná zdravotnícka škola, Prešov

Krehká elbáčka s rukami ako skala

Hoci je prešovské Súkromné športové gymnázium ELBA v porovnaní s inými školami pomerne mladou školou, za 10 rokov dosiahlo veľké množstvo úspechov. Môže sa pochváliť viacerými poprednými umiestneniami žiakov na celoštátnych, európskych, aj svetových podujatiach. Na škole študuje viacero majstrov Slovenska v rôznych športoch, majsterka Európy a majsterka sveta. V októbri 2016 si z Majstrovstiev sveta v pretláčaní rukou priniesla striebro septimánka Klaudia Lišková, ktorá na Súkromnom športovom gymnáziu ELBA študuje už od prímy. K pretláčaniu rukou (armwrestlingu) sa dostala náhodne. Skúšala pred ním bedminton, aj hádzanú, avšak našla sa až v tomto netradičnom športe. Venuje sa mu približne 4 roky, ale za túto pomerne krátku dobu už získala viacero cenných kovov. Hrdí sa striebrom z Majstrovstiev Európy, statusom trojnásobnej víťazky stredoškolskej súťaže Silná ruka, titulom vicemajsterky sveta, aj umiestnením v ankete TOP 5 najlepších športovcov za rok 2016, bez určenia poradia. Výsledky tejto ankety vyhlásila Slovenská asociácia pretláčania rukou koncom minulého kalendárneho roka, kedy som Klaudiu požiadala o krátky rozhovor.

Ako ste sa k tomuto športu dostali?
K pretláčaniu rukou som sa dostala vlastne vďaka škole, ktorú doteraz navštevujem a môjmu učiteľovi športovej prípravy Mgr. Radoslavovi Kubánkovi, ktorý sa ma opýtal, či by som si to chcela vyskúšať, veď silná ruka sa koná len raz do roka. Nevedela som, čo ma čaká a čo od toho zas môžem očakávať ja. Začínala som ako úplný amatér, no zapáčilo sa mi to natoľko, že ma neskôr oslovil môj terajší tréner Gabriel Harčarik, za čo som im obom veľmi vďačná. Našla som si druhú rodinu − športovcov, ktorí milujú rovnako tento šport ako ja.

Čím si vás tento šport získal?
Najskôr tým, že môžem cestovať, spoznávať nových ľudí, rôzne kultúry a robiť to, čo ma baví. Na začiatku som bola veľmi bojazlivá, neskúsená a agresívna ako keď zaženiete zviera do kúta. Všetky moje terajšie skúsenosti neprišli zo dňa na deň, ale dalo by sa povedať, že rokmi. Tento šport, rodina, môj tréner, škola, priatelia, okolie zo mňa spravili takého človeka, akým dnes som a to si neskutočne vážim.

Kto si všimol a začal rozvíjať váš talent?
V prvom rade moja mamina, ktorá ma vedie už od malička k športu a neskôr učitelia a môj tréner, s ktorým trénujem doteraz. Aj keď nám prvý spoločný štart s trénerom nevyšiel, som rada, že som si uvedomila, čo chcem v tomto športe dosiahnuť a vďaka trénerovi, ktorý to nezabalil ešte na začiatku.

Nedávno ste sa zúčastnili Majstrovstiev sveta, kde súťažilo 52 krajín a 1200 športovcov. Bol to jeden z najťažších šampionátov. Vy ste na ňom dosiahli skvelé výsledky. Priblížte nám priebeh, atmosféru tejto súťaže, čo všetko jej predchádzalo...

Z Majstrovstiev sveta v pretláčaní rukou si septimánka Klaudia Lišková priniesla striebro.

Súťaži a samotnému štartu na nej, predchádzala medaila z majstrovstiev Európy, vďaka ktorej som mala "miestenku" na svet. Samozrejme aj príprava počas prázdnin, kedy som trénovala aj dvojfázovo. Príprava bola ťažká, miestami bolestivá, no zaťala som zuby a šla som si za tým, čo som si zaumienila. Vybojovať medailu na majstrovstvách sveta. Cieľ som splnila a ešte stále tomu nemôžem uveriť, že som si domov priniesla striebro z tak ťažkého šampionátu. Atmosféra sa dala krájať, lebo každý súťažiaci chce vyhrať a prebojovať sa do semifinále a neskôr do finálového zápasu je veľmi ťažké. Vždy sa teším na tieto šampionáty, pretože tam stretnem ľudí, s ktorými sa inak nemám možnosť vidieť a rozprávať.

Ako ste sa na Majstrovstvá sveta pripravovali? Ako vyzerá váš tréningový deň?
Príprave na majstrovstvá sveta som venovala celé letné prázdniny a pár týždňov zo septembra. Kedy sa už všetko doťahovalo do konca a kontrolovala sa váha, aby som navážila do váhovej kategórie. Teraz počas školy trénujem väčšinou ráno, aby som po škole stíhala ostatné mimoškolské aktivity, ktorým sa venujem. Nebyť ústretového vedenia školy, ktorú navštevujem bolo by to omnoho ťažšie všetko skĺbiť dokopy.

Čo je podľa vás potrebné pre dosiahnutie tak krásneho úspechu − patriť medzi svetovú športovú špičku?
Určite štipka talentu a veľmi veľa driny za tým stojí. Nie je jednoduché dostať sa medzi najlepších, pretože konkurencia každým rokom narastá až sa nestíham čudovať a preto nesmiem ani ja zaspať na vavrínoch.

Prečo ste sa rozhodli študovať práve na Súkromnom športovom gymnáziu Elba?
Na začiatku som nevedela, čomu sa chcem venovať, len som jednoducho chcela zmeniť školu, kolektív, nadviazať nové kontakty, všetko ostatné prišlo časom. Osobne si myslím, že lepšie rozhodnutie som ani nemohla spraviť. Nebyť Elby, tak by som dnes nebola tam, kde som. Škola mi dáva zázemie, istotu a veľkú podporu, za ktorú som im nesmierne vďačná.

Čím je táto škola pre vás výnimočná?
Jej prístupom k žiakom a športu. Má veľmi humánny a priateľský prístup. Nikde inde by som nenašla tak ústretové vedenie.

Ste v septime, budúci školský rok vás čaká maturita. Aké sú vaše ďalšie plány a sny, ktoré by ste radi naplnili?
V prvom rade zodpovedne pristúpiť k maturitným skúškam a nič nenechať na náhodu. Cieľ je čo najlepšie zmaturovať. Určite chcem pokračovať v štúdiu na vysokej škole, buď tu v Prešove alebo v Bratislave, pravdepodobne fakulta športu a samozrejme sa dobre pripraviť na majstrovstvá Európy, ktoré sa budú konať v máji.
Klaudia, ďakujem Vám za rozhovor a v novom roku 2017 prajem veľa pevného zdravia, šťastia, radosti a úspechov.

PaedDr. Erika Petrašková, PhD.
Foto: Súkromný archív Klaudie Liškovej

Na Majstrovstách sveta súťažilo 52 krajín a 1200 športovcov. Na druhej priečke skončila Slovenka Klaudia Lišková.

Rektor Trenčianskej univerzity si obliekol hokejový výstroj, aktívne sa zúčastnil tréningu Gladiátorov

Mužstvo Gladiators Trenčín, ktoré pôsobí v nadnárodnej súťaži EUHL (Európska univerzitná hokejová liga), sa rozhodlo opäť prekvapiť. Po tom, ako sa realizačnému tímu a trénerom podarilo vyskladať káder z hráčov šiestich národností, chceli ho predsa len ešte posilniť konkrétnou osobou. S dotyčným boli síce na tréningu spokojní, ale nespĺňal základnú podmienku – nie je študent. Išlo totiž o Jozefa Habánika - rektora jednej z univerzít, pod ktorú mužstvo spadá, a vraj keby sa dalo, tím by ho prijal bez najmenšieho zaváhania.

Smerčiak, Habánik a Feývaldský

Dal na seba hokejový výstroj, obul korčule a oblečený v gladiátorskom drese sa stal jedným z bojovníkov, ktorí reprezentujú trenčianske vysoké školy. Rektor Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne Jozef Habánik ukázal, že je skutočne veľkým milovníkom ľadového hokeja a to nielen ako jeho divák. S univerzitným celkom sa tak vybral na ľad, trénoval ho bývalý slovenský reprezentant Marián Smerčiak spolu so svojím asistentom Tomášom Volekom. „Bol to pre mňa po dlhšom čase kontakt s ľadom a dali mi veru zabrať. Bolo to zrejme ako pre niektorých prvá prednáška matematiky v zimnom semestri, čiže nič ľahké," rozosmial sa Jozef Habánik, „vidím, že chalani si dávajú poriadne do tela, tak som aj mal mierne obavy, čo si na mňa prichystajú." Tréningový proces univerzitného celku Gladiators Trenčín, ktorý spadá pod Trenčiansku univerzitu Alexandra Dubčeka v Trenčíne a Vysokú školu manažmentu/City University of Seattle v Trenčíne, bol tak spestrený, no ani táto návšteva nezabránila v tom, aby hráči trénovali naplno. „Po Novom roku nás opäť čakajú súťažné zápasy a keďže nechceme zostať pred bránami play-off, musíme skutočne zaberať naplno. Síce doplácame na to, že nemáme všetkých hráčov z jedného mesta a nemôžeme tak stále spolu trénovať, sme pripravení pobiť sa o cenné víťazstvá. Blíži sa nám prestupové obdobie a keby sa dalo, rozhodne by sme na našu súpisku pripísali aj pána rektora Habánika," pousmial sa manažér tímu Lukáš Frývaldský, „milo nás prekvapil a ukázal, že to vie aj na ľade. Ak sa nemýlim, je vôbec prvým rektorom, ktorý sa aktívne zúčastnil tréningu v EUHL."

Mužstvo Gladiators Trenčín pôsobí v nadnárodnej súťaži EUHL (Európska univerzitná hokejová liga).

S ústrednou myšlienkou celej EUHL a teda klásť dôležitosť nielen na šport ale tiež na vzdelanie, sa stotožňuje i spomínaný rektor. „Ku kvalitnému štúdiu patrí aj šport. Pretože ten, kto má dobrú fyzickú prípravu, je podľa mňa pripravený prekonávať aj psychické problémy či záťaž napr. v rámci štúdia. Šport a vzdelanie preto ide ruka v ruke," vyslovil Habánik, ktorý sa úprimne teší, že gladiátorský celok spadá aj pod Trenčiansku univerzitu: „Úlohu univerzity v regionálnom rozvoji chápem omnoho širšie ako je len veda a vzdelávanie. To sú športové, kultúrne či spoločenské aktivity, takže plne podporujem tzv. tretí rozmer univerzitného vzdelávania. Univerzita má byť vzdelávacím stánkom regiónu a verím, že aj naši Gladiátori tomu prispievajú."

Janka Danková

Prvá Škola priateľská k ľudským právam na Slovensku

Súkromná stredná umelecká škola v Žiline nadviazala v školskom roku 2016/2017 spoluprácu s mimovládnou organizáciou Amnesty International pri realizácii medzinárodného projektu „Školy priateľské k ľudským právam", ktorý je založený na celoškolskom prístupe k rešpektovaniu ľudských práv.

Výsledkom vzájomnej spolupráce bol podpis Memoranda o porozumení, ktorý sa uskutočnil dňa 12. decembra 2016. Memorandum podpísali predsedníčka Správnej rady Marta Šimečková za Amnesty International a riaditeľ školy Ing. Václav Dostálek.

Cieľom programu je vytvoriť v škole prostredie, ktoré rešpektuje princípy ochrany ľudských práv a ktorého členovia sa dobre orientujú v problematike ochrany ľudských práv a sú odhodlaní šíriť a presadzovať ľudskoprávne hodnoty. Škola priateľská k ľudským právam zabezpečuje, že hodnoty ako rovnoprávnosť, dôstojnosť, participácia a nediskriminácia sú základom vzdelávacej skúsenosti a sú prítomné vo všetkých oblastiach školského života. Podpisu memoranda predchádzala tvorba Akčného plánu, na ktorom sa podieľali zástupcovia žiackej školskej rady a vedenie školy. Okrem podpisu memoranda sa žiaci 2. ročníka oboznámili so vznikom a prácou Amnesty International. Zástupca organizácie Martin Sýkora ich informoval o Maratóne písania listov – Write for Rights a prípadoch porušenia ľudských práv v Malawi, Číne, USA, Egypte a Turecku.

Súkromná stredná umelecká škola v Žiline je prvou školou na Slovensku, ktorá participuje na projekte „Školy priateľské k ľudským právam".

PaedDr. Peter Majer
zástupca riaditeľa

Predsedníčka Správnej rady Marta Šimečková za Amnesty International a riaditeľ školy Ing. Václav Dostálek.

Ostrov Malta očaril žiakov Obchodnej akadémie v Nitre

Malta, najjužnejší ostrov Európskej únie v Stredozemnom mori, vzdialený iba 90 km južne od Sicílie a necelých 300 km od Afrického pobrežia bol cieľom skupiny žiakov Obchodnej akadémie v Nitre, ktorí v rámci programu Erasmus + absolvovali medzinárodnú prax.

Ostrov Malta s nádherným hlavným mestom Valletta je veľmi husto obývaný a doslova zasypaný turistami z mnohých krajín ako je Veľká Británia, Taliansko, Fínsko ale v neposlednom rade aj Slovensko.

Program Erasmus plus poskytol žiakom Obchodnej akadémie v Nitre naozaj nezabudnuteľné a neopakovateľné zážitky. Schválený projekt financovaný z fondu Európskej únie pod názvom Erasmus + pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy, Kľúčová akcia 1 finančne podporil 20 študentov OA Nitra absolvovať zahraničnú prax v rôznych podnikoch a na rôznych miestach Malty ako sú Mosta, Millieha, Mdina ale aj vychýrená turistická oblasť Sliema či St.Julians. Žiaci využili odborné vedomosti z účtovníctva, ekonomických cvičení a seminárov a navyše komunikačným jazykom bol iba anglický jazyk či už na recepcii v nemocnici, strednej škole, športovom klube alebo v realitnej kancelárii.

Hoci verejná doprava na Malte je dôležitou súčasťou života Malťanov i turistov, cesta študentov do práce bola tiež skúškou ich samostatnosti, orientácie v cudzom prostredí. Niektorí precestovali takmer celý ostrov, kým sa dostali do práce. Maroš a Nikoleta praxovali vo vzdialenej lokalite Anchor Bay priamo v Popeye village, kde sa nakrúcal Altmanov film, Pepek námorník. Všetky filmové rekvizity a celá dedinka umiestnená v nádhernej zátoke je stále veľkou turistickou atrakciou.

Študenti vďaka programu Erasmus + videli krásnu krajinu a odniesli si domov vzácne spomienky.

Ostrov Gozo, Azúrové pobrežie

Program Erasmus+ Vzdelávacia mobilita jednotlivcov „Zo školy do kancelárie" podporil aj štyroch pedagógov OA Nitra, ktorí absolvovali v St. Martin´s College hospitácie z informatiky, telesnej výchovy ale aj nemeckého či anglického jazyka.

Dva týždne strávené na Malte boli naplnené nielen pracovnými povinnosťami, ale aj poznávacími potulkami počas víkendu. Príjemným spestrením bola cesta na ostrov Gozo, kde žiakov nadchlo hlavné mesto Victoria. Prírodné úkazy a krásy Azure Window boli skutočným zážitkom pre každé oko a samozrejme i každý fotoaparát. Niektorí sa rozhodli preskúmať farebné koraly v azúrovom mori celkom zblízka na malých člnoch a neoľutovali. Skalnaté útesy, romantické jaskyne pripomínajúce magické rozprávkové bytostiboli zrazu všade okolo nás.

Ďalšia nádherná plavba pod hradbami historickej Valletty, okolo malých polostrovov Three Cities až do prístavu v Slieme tiež naplnila naše predstavy. Ligotavé more, teplé slnečné lúče a stovky lodía plachetníc dotvárali pôsobivú atmosféru nedeľného decembrového popoludnia. Príjemné boli i drobné nákupy suvenírov v Mdine, kde typické ozdoby zo skla hýrili všetkými farbami.

Posledný deň v práci dostal každý žiak výsledné hodnotenie od svojho prideleného mentora. Získanie medzinárodného certifikátu, európskeho pasu a pracovné skúsenosti spracované v denníku žiaka sú nevyhnutné nielen kvôli dobrej známke v škole ale aj prípravou do budúceho zamestnania žiakov. Európska únia poskytla finančný grant na zdokonalenie odbornej i jazykovej prípravy žiakov maturitného ročníka a pomohla prepojeniu školy s reálnym životom.

PaedDr. Andrea Macáková
OA Nitra

Obchodná akadémia v Lučenci opäť potvrdila svoje kvality

Lepší začiatok nového roka sme si už ani nemohli želať. Portál skoly.ineko.sk aktualizoval rebríčky základných a stredných škôl na Slovensku. Obchodná akadémia v Lučenci obhájila svoje prvenstvo v rámci Banskobystrického kraja a to nielen medzi strednými odbornými školami. V tvrdej konkurencii obstála aj medzi ostatnými strednými školami, ako sú napríklad gymnáziá. Dosiahla koeficient 7,6, čo znamená „škola s výbornými výsledkami žiakov".

Nové rebríčky súvisia s doplnením aktuálnych údajov za viacero sledovaných ukazovateľov (prevažne ide o výsledky žiakov). Rebríčky sú aktualizované o nové údaje za nezamestnanosť absolventov stredných škôl a mimoriadne výsledky žiakov (podľa metodiky ministerstva školstva). Okrem toho sú aktualizované aj údaje, ktoré do hodnotenia škôl nevstupujú, ale na portáli sa zverejňujú pre informatívne účely. Ide najmä o využívanie informačných a komunikačných technológií pri vyučovaní, finančné zdroje na žiaka, či nové údaje za pridanú hodnotu u absolventov stredných škôl z roku 2016. Pri SOŠ do hodnotenia vstupujú písomné maturity (40 %). Najvyššiu váhu (50 %) má regionálna uplatniteľnosť žiakov, teda pomer miery nezamestnanosti absolventov školy k priemernej miere nezamestnanosti v okrese, kde škola sídli. Napokon, mimoriadne výsledky majú pri SOŠ váhu 10 %.

Čo dodať? Obchodná akadémia v Lučenci je najlepšou strednou školou v kraji!

Edita Gálová
OA Lučenec

Pedagogický zbor Obchodná akadémie v Lučenci, ktorá obájila svoje prvenstvo v rámci Banskobystrického kraja.

Výstava Nadácie pre deti Slovenska Školy s rešpektom

„Posilňujeme dôležitých dospelých v zmene prístupu k deťom a mladým ľuďom a k zmene prostredia školy tak, aby z nej vychádzali jedinečné osobnosti, ktoré sú schopné rozvíjať svoj potenciál," je motto putovnej výstavy Školy s rešpektom, ktorú pripravili experti Inovačného vzdelávacieho centra z Nadácie pre deti Slovenska - Aneta Chlebničanová, Peter Lenčo a Rastislav Očenáš a odráža ich dlhoročné skúsenosti a pohľad na „inú" školu – takú, kde sa deti cítia bezpečne a rady.

„V rámci našich vzdelávacích programov Nadácie pre deti Slovenska sme v praxi prichádzali na to, že opakujúce sa javy sú princípy, ktoré dokážu zasiahnuť nielen prostredie, ale aj celý výchovno-vzdelávací proces. Začali sme ich postupne popisovať a formulovať ako princípy Školy s rešpektom," opisuje ich vznik Aneta Chlebničanová, manažérka Inovačného vzdelávacieho centra Nadácie pre deti Slovenska a zdôrazňuje, že „Ich napĺňanie pomáha meniť školu zdola a vytvoriť zo školy prostredie, kde sa deti i učitelia cítia bezpečne, a odráža sa to v efektívnom učení. Od roku 2010 mapujeme aj potreby detí a mladých ľudí v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania. A jednou z nereflektovaných potrieb sú aj zastarané a nevyhovujúce spôsoby učenia a vyučovania, ako aj absentujúca participácia detí a mladých ľudí."

Programy pre potreby detí a mladých ľudí

Nadácia pre deti Slovenska realizuje niekoľko programov, ktoré reflektujú tieto novovynárajúce sa potreby detí a mladých ľudí priamo vo vzdelávaní – v programe Učíme s radosťou prináša inovatívne formy vzdelávania učiteľom materských, základných, stredných a špeciálnych škôl. Zameriava sa aj na sociálno-finančné vzdelávanie v programoch Poznaj svoje peniaze a Škola rodinných financií, ktoré majú akreditáciu Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR. V programoch New Notion a Online Generácia sa zameriava na prácu s mladými ľuďmi pred ich vstupom do reálneho života.

„Deti a mladí ľudia sú naši dôležití a rešpektovaní partneri. Len dialóg a spolupráca všetkých aktérov, deti a mladých ľudí nevynímajúc, totiž dokáže priniesť výsledok, ktorý sa nielen udrží, ale ktorý budeme radi a spoločne zveľaďovať," zdôraznila Dana Rušinová, správkyňa a výkonná riaditeľka Nadácie pre deti Slovenska.

Konferencia s medzinárodnou účasťou - Školy s rešpektom – na fotografii je Beáta Hlavčáková z Nadácie pre deti Slovenska v rozhovore s PhDr. Darinou Gogolovou, PhD. z MPC

Princípy Škôl s rešpektom

Predstava detí o škole s rešpektom:

„Chcel by som, aby boli všetky deti v očiach učiteľov rovnocenné."
Šimon, 10 rokov

„Chcela by som, aby nás školy pripravovali na život, a nie na ďalšie školy."
Emma, 16 rokov

„V našej škole učitelia nekričia. Keď niečo neviem, prídem za nimi a poviem im naučte ma to, prosím, tak nepovedia, mal si dávať, ale sadnú si so mnou k tomu a vysvetlia mi to."
Krištof, 13 rokov

Individuálny prístup
Každý z nás je jedinečný. Dobre sa cítime a učíme, keď je to oceňované, a naša jedinečnosť (vrátane spôsobov učenia sa) je podporovaná.

Možnosť výberu
Máme možnosť vybrať si a ovplyvniť, čomu dáme pri svojom učení sa väčšiu prioritu, ako aj cestu, ako sa dostaneme k tomu, čo sa potrebujeme naučiť.

Participácia
Sme súčasťou komunity školy, preto máme možnosť o nej spolurozhodovať a vo veciach, ktoré sa nás týkajú, preberať zodpovednosť.

Zámerný pohyb
Lepšie sa učíme, keď sa hýbeme alebo meníme polohu pri učení, pretože mozog efektívnejšie pracuje s podporou pohybovej sústavy.

Zmysluplný obsah
Učíme sa to, čo je pre nás významné a príťažlivé. Zároveň chápeme, prečo je pre nás dôležité to vedieť a ako to budeme môcť využiť.

Bezpečné prostredie
V bezpečnom a obohatenom prostredí sa lepšie sústredíme, poznávanie sveta je pre nás zaujímavé a blízke realite. Je to prostredie, kde sa učíme s radosťou.

Pozitívne vzťahy
Pre rozvoj osobnosti a myslenia sú kľúčové pozitívne vzťahy, budovaniu ktorých sa potrebujeme učiť spoločne s tými, ktorí chápu, že je to pre nás dôležité a vedia byť našimi vzormi.

Spätná väzba
Nehodnotiaci, ale objasňujúci rozhovor nám pomáha v pochopení toho, čo sme zvládli a toho, čo a ako môžeme rozvíjať.

Rešpektujúca komunikácia
Učeniu pomáha komunikácia, v ktorej sme si rovnocenní, bez ohľadu na vek a status, ktorá napĺňa potrebu cítiť sa ako hodnotná ľudská bytosť.

Radosť
Emócie sú súčasťou učenia. Pozitívne emócie napomáhajú učeniu sa a sú znakom vnútornej motivácie, ktorá nám pomáha pracovať na tom, aby sme sa stali ,,majstrami" v tom, čo robíme.

Posilňujeme dôležitých dospelých v zmene prístupu k deťom a mladým ľuďom a k zmene prostredia školy tak, aby z nej vychádzali jedinečné osobnosti, ktoré sú schopné rozvíjať svoj potenciál.

Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela, Zvolen a Škola u Filipa, Zvolen

Zmysel výstavy

Putovná edukačná výstava obsahuje 20 čierno-bielych fotografií (fotoplátno - V60xŠ90 cm) + 12 textových panelov (komatex - V90xŠ60cm) zo školského prostredia. Slovom i obrazom popisuje a ilustruje princípy rešpektujúceho prístupu k dieťaťu tak, aby inšpirovala k posilňovaniu motivácie dôležitých dospelých v zmene prístupu k deťom a mladým ľuďom a k zmene prostredia školy tak, aby z nej vychádzali jedinečné osobnosti, ktoré sú schopné rozvíjať svoj potenciál.

Celá výstava je autorským dielom vzdelávacích expertov Nadácie pre deti Slovenska. Fotografie vznikali v rôznych kútoch Slovenska, v školách, ktorých učitelia absolvovali vzdelávacie programy Nadácie pre deti Slovenska, napríklad v Základnej škole v Kvačanoch (okr. Liptovský Mikuláš), v Škole u Filipa v Banskej Bystrici, či v Základnej škole s materskou školou v Smoleniciach) Finančne ju podporila Koalícia pre deti Slovensko s podporou Nadácie Orange a Eurochild. Celá výstava bola koncipovaná tak, aby sa stala obohacujúcou súčasťou vzdelávacích aktivít a podujatí.

Do konca januára výstavu môžete navštíviť v priestoroch historickej Radnice mesta Banská Bystrica na Námestí SNP v Banskej Bystrici a v prvej polovici februára bude inštalovaná v nákupnom centre Eurovea v Bratislave. V prípade záujmu i jej zapožičanie kontaktujte Stellu Hanzelovú, Nadácia pre deti Slovenska, stella@nds.sk.

Spracovala Stella Hanzelová
Fotografie: Rastislav Očenáš

Pálffyho palác - Konferencia Connected (Nadácia otvorenej spoločnosti) – výstava bola súčasťou konferencie.

Fotografie:

Rastislav Očenáš

Pedagóg a fotograf. Prostredníctvom programov Inovačného vzdelávacieho centra Nadácie pre deti Slovenska pomáha ľuďom rozumieť potrebám detí a mladých ľudí.

Texty:

Aneta Chlebničanová

Zanietená pedagogička a spoluzakladateľka Inovačného vzdelávacieho centra Nadácie pre deti Slovenska. Činmi potvrdzuje svoje krédo, že iba vzdelávaním a podporou pedagógov môžeme zmeniť vzdelávanie detí a mladých ľudí.

Peter Lenčo

Pedagóg a projektový manažér Nadácie pre deti Slovenska so skúsenosťami aj z verejnej správy a univerzitnej pôdy. Dlhodobo sa venuje rozvoju práce s deťmi a mladými ľuďmi a v detských a mládežníckych organizáciách.

NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

Výzva: SPACE project - tu sa cítim dobre!

Verejné priestory, v ktorých deti a mladí ľudia žijú, spravidla navrhujú a realizujú dospelí tak, aby vyhovovali hlavne dospelým. Často ani priestory zdravotníckych zariadení či škôl, v ktorých sa s prítomnosťou detí ráta, nemožno považovať za priateľské deťom. Deti a mladí ľudia by mali byť rešpektovanými partnermi pri navrhovaní i tvorbe prostredia, ktoré využívajú.

V projekte: • počúvame názory detí a mladých ľudí na prostredie v ktorom žijú, vzdelávajú sa, neformálne sa stretávajú, • mapujeme potreby detí a mladých ľudí v súvislosti s ich životným priestorom, hľadáme a propagujeme riešenia, ktoré na ne reagujú, • podporujeme deti a mladých ľudí, ktorí sa chcú stať spolutvorcami svojho prostredia, • vzdelávame dospelých a podporujeme ich vzájomnú spoluprácu s deťmi a mladými ľuďmi pri tvorbe prostredia, ktorého sú súčasťou.

Zaujíma nás, ako si deti a mladí ľudia predstavujú ideálne priestory na život, prácu a vzdelávanie. Pozývame deti a mladých ľudí, aby sa zapojili do výzvy a ponúkli svoju predstavu, ako by malo vyzerať prostredie, kde by sa deti a mladí ľudia: • radi učili; • chceli by v budúcnosti pracovať; • chodievajú s dospelými (úrad, zamestnanie rodičov, lekár...); • a kde pracujú ľudia, ktorí pomáhajú deťom a mladým ľuďom.

Môžu to byť záznamy brainstormingu, pojmové mapy, kresby, 3D modely (lego, kartónové krabice, kapla (nie je potrebné ich fyzicky doručovať, stačí fotografia), videá, PPT prezentácie, softvérové modely (napríklad z jednoduchých "home planner" aplikácií, alebo aj screenshoty z hier ako je napr. Minecraft), opisy, zvukové nahrávky...

Nápady detí a mladých ľudí ďalej spracujú študenti architektúry a ponúkneme ich odborníkom ako inšpiráciu pri tvorbe deťom priateľských verejných priestorov.

Celý proces participácie detí a mladých ľudí na takejto tvorbe by sme chceli zdokumentovať a spolu s príkladmi dobrej praxe publikovať ako model spolupráce profesionálov s deťmi a mladými ľuďmi v oblasti plánovania a úpravy verejných priestorov. Z prác, ktoré dostaneme, zároveň plánujeme urobiť výstupy formou prezentácie na internete i formou výstavy, na ktorú chceme pozvať autorov prác.

Práce detí, prípadne ich fotografie či iné záznamy nám, prosím, pošlite do 5. februára 2017 na mailovú adresu: rasto@nds.sk, prípadne na adresu: Nadácia pre deti Slovenska, Heydukova 3, 811 08 Bratislava.

Hovoriace kartičky s britskou výslovnosťou

Zvládnutie cudzieho jazyka závisí vo veľkej miere od stupňa osvojenia si slovnej zásoby. Lektori z mnohých krajín sa pri výbere vhodnej metódy zhodujú na dôležitosti:
- učiť sa jednotlivé slovíčka v slovnom spojení alebo vete;
- počúvať a zároveň čítať – kombinovať rôzne vnemy;
- vidieť a počuť slovíčka čo najčastejšie a opakovane;
- spájať si slovíčka s reálnym kontextom a pritom uplatňovať schopnosť tvoriť vlastné vety alebo slovné spojenia s novou slovnou zásobou;
- používať v čo najväčšej miere mnemotechnické pomôcky – slovné alebo grafické konštrukcie, farby, objekty, ktoré učiacemu sa pomáhajú automaticky evokovať dané slovíčko;
- učiť sa na miestach, kde sa človek cíti príjemne.

Jeden z najstarších takýchto nástrojov osvojovania si slovnej zásoby predstavujú kartičky (flashcards). Keďže v minulom roku sa na trhu objavila nová generácia kartičiek, ktoré umožňujú osvojovať si správnu výslovnosť od prvého kontaktu s novou slovnou zásobou, poďme sa spolu pozrieť na ich výhody a možnosti použitia.

Čo sú to vlastne hovoriace kartičky?

Hovoriace kartičky obsahujú slovíčko v rodnej reči na jednej strane a v cudzej reči na druhej strane. Hoci sú v papierovej forme, umožňujú vypočuť si výslovnosť daného slova, prípadne aj jeho použitie v slovnom spojení alebo vete. Funguje to jednoducho. Priložením hovoriaceho pera na ktorúkoľvek kartičku učiaci sa okamžite počuje správnu výslovnosť a intonáciu.

V čom je systém hovoriacich kartičiek jedinečný?

1. Rôzne zmyslové vnemy sú integrované do jednej hovoriacej kartičky

Existuje vizuálne študujúci, ktorý sa najlepšie učí, keď to vidí vo forme textu, obrázkov a farieb, sluchový študujúci, ktorý sa najlepšie učí tak, že počuje zvuk alebo melódiu a napokon kinestetický študujúci, ktorý sa učí najlepšie, ak vykonáva pri učení nejakú cielenú aktivitu. Hovoriace kartičky sú z hľadiska procesu učenia sa prispôsobené všetkým trom typom študujúcich.

2. Slovíčko je vždy prezentované v reálnom kontexte

Na základe výskumu bolo dokázané, že ľudský mozog dlhodobo neudrží informácie, ktoré existujú bez previazanosti na náš život. Preto na každej kartičke je slovíčko previazané na slovné spojenie a vetu, ktorú učiaci sa počuje. Slovný výraz alebo veta dokáže udržať spomienky na dané slovíčko oveľa dlhšie.

3. Hovoriace kartičky sú silným individuálnym nástrojom učenia sa

Hovoriace kartičky žiakom umožňujú v rámci domácej prípravy samostatne zvládnuť požadovanú slovnú zásobu, vrátane osvojenia si správnej výslovnosti a intonácie. Učiteľ je tak od tejto úlohy odbremenený a svoju energiu môže venovať iným aspektom výučby cudzieho jazyka.

4. Hovoriace kartičky sú vhodné aj pre deti, ktoré ešte nevedia čítať

Na základe výskumu je dokázané, že výučba cudzieho jazyka z hľadiska fonetického prebieha najefektívnejšie v mladšom školskom veku. Ozvučenie hovoriacich kartičiek a jednoduchosť ich používania umožňuje aj deťom,

ktoré ešte nevedia čítať ich samostatné používanie a osvojovanie si správnej výslovnosti ako aj intonácie.

5. Hovoriace kartičky sú použiteľné aj priamo na hodinách vo vyučovacom procese

S hovoriacimi kartičkami sa dá pracovať formou hry v malých skupinách. Napríklad takto: prelož slovo alebo vetu na kartičke skôr ako ostatní; prelož správne 5 náhodne vybratých slov z kartičiek; napíš správne anglické slovíčko alebo vetu na základe vypočutého textu; vymysli na slovíčko z náhodne vybratej kartičky vetu.

Presvedčte sa sami - získajte hovoriace kartičky zdarma!

Hovoriace kartičky nepochybne majú svoje miesto pri výučbe cudzích jazykov. Sú jednoduchým, avšak účinným autonómnym nástrojom, ktorý umožňuje osvojovať si správnu výslovnosť a intonáciu od prvého kontaktu s novou slovnou zásobou. Je na učiteľoch, aby sa o tom presvedčili a v prípade spokojnosti ich odporučili žiakom a rodičom ako doplnok k používaným učebným materiálom.

Ak vyučujete anglický jazyk a radi by ste si odskúšali prácu s hovoriacimi kartičkami, kontaktujte vydavateľstvo MarDur s.r.o.

V rámci aktuálnej propagačnej akcie dostanete jeden súbor 240 hovoriacich kartičiek z anglického jazyka zdarma. Stačí zaslať e-mail na adresu objednavky@hovoriaceknihy.sk s uvedením poštovej adresy pre zaslanie kartičiek.

Marián Ďurišin

Belgickí akademici udelili Merkelovej čestný titul

Čestný doktorát od dvoch belgických univerzít si 12. januára 2017 prevzala nemecká kancelárka Angela Merkelová, ktorá je na neformálnej návšteve Belgicka. V ďakovnej reči podnietila mládež k zvedavosti a otvorenosti svetu. Stretla s belgickým kráľom Filipom a čaká ju večera s premiérom Charlom Michelom.

Rektori Katolíckej univerzity v Leuvene a Univerzity v Gente udelili nemeckej kancelárke čestný doktorát za "diplomatické a politické úsilie o posilnenie Európy a ochranu hodnôt, ktoré nášmu kontinentu umožňujú nachádzať jednotu v rôznorodosti."

Pri odovzdávaní titulu ju rektori prirovnali k osobnostiam ako Mahatmá Gándhí a Nelson Mandela za jej heslo "My to zvládneme" (Wir schaffen das). Týmto heslom dala najavo ochotu postarať o migrantov prúdiacich do Európy, ale za svoj postoj si vyslúžila aj vlnu kritiky.

Merkelová sa v ďakovnej reči zamerala na mládež a vyzvala študentov, aby sa zapojili do programu Erazmus. "Buďte zvedaví, ambiciózni a otvorení voči zvyšku sveta. V Európe sa nám už podarili veľké veci, ale vaša generácia musí pokračovať na ceste vpred a prispieť svojou troškou," vyhlásila kancelárka.

Pri slávnostnom akte bol prítomný aj belgický premiér Charles Michel, ktorý vyjadril Merkelovej obdiv za jej silu a pevné európske presvedčenie.

Po ceremoniáli sa hlava nemeckej vlády stretla s belgickým kráľom Filipom. Potešilo ju, že tentoraz v Bruseli navštevuje aj iné miesta ako sídla európskych inštitúcii. Keďže nejde o oficiálnu návštevu, belgický premiér ju pozval na večeru do reštaurácie v centre mesta.

Zdroj: TASR

Nemecká kancelárka Angela Merkelová reční po udelení čestného doktoráta od dvoch belgických univerzít, ktorý si prevzala v Bruseli na neformálnej návšteve Belgicka 12. januára 2017. V ďakovnej reči podnietila mládež k zvedavosti a otvorenosti svetu. Zdroj: TASR/AP

Hodiny slovenčiny trochu inak

Všetkým učiteľom prvého stupňa základných škôl dávame do pozornosti novinku, ktorá by nemala chýbať na hodinách slovenského jazyka. Cvičebnica Abeceda pre prváka patrí do série hovoriacich učebných materiálov pre žiakov prvého stupňa základných škôl a je ľahko integrovateľná do vyučovacieho procesu. Je určená na zopakovanie tvarov všetkých písmen abecedy, výskytu hlások v slovách a na čítanie s porozumením. Ku každému písmenu je spracovaných množstvo úloh zameraných na pomenovanie a opis obrázkov, precvičovanie grafickej podoby písmen, určovanie pozície hlások v slovách či delenie slov na slabiky.

V čom je cvičebnica výnimočná?

Zadania, ako aj riešenia úloh sú nahovorené, aby deti mohli pri domácej príprave s cvičebnicou pracovať samostatne. Priložením pera na zodpovedajúce miesto v cvičebnici si dieťa okamžite vypočuje zadanie úlohy a následne si overí svoje odpovede. Používanie hovoriaceho pera zároveň zlepšuje jemnú motoriku prvákov. Okamžitá kombinácia nahrávok, krátkych textov, vizuálnych podnetov a množstvo kreatívnych úloh umožňuje efektívne učenie sa vizuálnym, auditívnym, ako aj kinestetickým spôsobom. Cvičebnica je zároveň spracovaná aj v elektronickej verzii, čo učiteľovi umožňuje jej nenáročné použitie na interaktívnej tabuli alebo dataprojektore.

Ako cvičebnica rozvíja zručnosti prvákov?

Autori cvičebnice kládli dôraz na rozvoj počúvania, rozprávania, čítania s porozumením a písania. Počúvaním príbehov získava dieťa informácie na riešenie nadväzujúcich úloh. Pri rozprávaní o ilustrácii deti pomenúvajú obrázky s cieľom nájsť čo najviac slov s danou hláskou, rozširujú si slovnú zásobu a zlepšujú svoje vyjadrovacie schopnosti. Čítaniu s porozumením je v cvičebnici venovaná samostatná časť. Ku každému písmenu je uvedený originálny príbeh, ktorý si deti môžu vypočuť a prečítať. Následne s príbehom samostatne pracujú na základe otázok. Pri písaní tvarov písmen, slov a viet podľa zadania na základe vypočutého textu si deti precvičujú tvary písaných a tlačených písmen.

Z logopedického hľadiska sa cvičebnica osvedčila pri aktivitách zameraných na:

- podporu správnej výslovnosti, plynulosti a rýchlosti čítania,
- rozširovanie slovnej zásoby,
- porozumenie informácií na základe hovoreného textu,
- podporu pozornosti,
- sluchovú pamäť a diferenciáciu,
- rozvoj logického myslenia,
- upevňovanie grafickej podoby textu.

Ako používať cvičebnicu na hodinách?

Cvičebnica je ľahko integrovateľná do vyučovacieho procesu. Je zostavená z úloh k jednotlivým písmenám zoradeným podľa abecedy. Odporúčame ju používať ako doplnok k akémukoľvek šlabikáru počas celého školského roka na upevňovanie učiva. K cvičebnici je spracovaná podrobná metodická príručka pre učiteľa. Plne ozvučená elektronická verzia cvičebnice je identická s knižným vydaním. Učiteľ má tak možnosť používať ju vo vyučovacom procese aj na interaktívnej tabuli.

Získajte prístup k elektronickej verzii cvičebnice zdarma!

Vo všeobecnosti platí, že pokiaľ učiteľ nezačne akúkoľvek učebnicu používať priamo na vyučovacej hodine s konkrétnou cieľovou skupinou žiakov, nie je ani správne, ani objektívne chváliť či kritizovať danú učebnicu. Preto v snahe o vytvorenie vlastného názoru a pre praktickú skúsenosť dávame do pozornosti všetkým učiteľom prvého stupňa základných škôl sprístupnenie elektronickej verzie cvičebnice Abeceda pre prváka v školskom roku 2016/2017 pre všetky školy zdarma. Bezplatný prístup k plnej elektronickej verzii cvičebnice získate na základe odoslania vyplneného registračného formulára, ktorý nájdete na internetovej stránke hovoriaceknihy.sk.

Marián Ďurišin

Zomrel pedagóg a dokumentarista
Vladimír Čížik

Vo veku 84 rokov zomrel začiatkom januára v Bratislave pedagóg a dokumentarista Vladimír Čížik. Jeho meno bolo dlhé roky spojené aj so Slovenským národným múzeom (SNM), kde viac ako štvrťstoročie pôsobil ako odborný pracovník v jeho Hudobnom múzeu. Posledná rozlúčka so zosnulým bola v utorok 10. januára v obradnej miestnosti na Čučoriedkovej ulici, pri cintoríne Vrakuňa. TASR o tom informovala Lucia Fojtíková z Hudobného múzea SNM.

Vladimír Čížik sa narodil 6. apríla 1932 v Žarnovici. V rokoch 1951 až 1954 študoval klavír na Konzervatóriu v Bratislave, neskôr hudobnú vedu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po ukončení školy pôsobil ako pedagogický pracovník a korepetítor v Dome pionierov a mládeže Klementa Gottwalda v Bratislave či ako dokumentarista slovenského hudobného života v Hudobnom múzeu Slovenského národného múzea v Bratislave. V rokoch 1966 až 1992 sa predstavil tiež ako scenárista a komisár viacerých výstav k jubileám domácich i zahraničných skladateľov.

Ako ďalej uvádza webová stránka Hudobného centra, Čížik sa zároveň zameriaval na dokumentáciu slovenského koncertného života, venoval sa hudobnej publicistike. Je autorom a zostavovateľom viacerých štúdií a slovníkov o slovenských koncertných umelcoch rôznych odborov, spoluautorom publikácií a katalógov hudobných zbierok Slovenského národného múzea. Od roku 1984 sa venoval aj koncertnej činnosti so zameraním na diela pre sólový klavír.

Zdroj: TASR

Svoju bezpečnosť si zlepší 12 škôl

Nadačný fond Deti v bezpečí poisťovne KOOPERATIVA pri Nadácii pre deti Slovenska koncom roka 2016 podporil 48 projektov z celého Slovenska vo výške 67 000 eur. Ich realizáciou sa podporí zvyšovanie bezpečnosti v 12 školách, detskom domove a voľnočasových aktivitách 29 mimovládnych neziskových organizácií a centier voľného času, ale aj šesť projektov mestských a miestnych samospráv.

V grantovom programe Bezpečne v komunite - bezpečne doma sa prerozdelila suma 32 000 eur na 29 projektov, ktorých cieľom je vytváranie zmysluplného a bezpečného prostredia pre deti, rozvíjanie sebaúcty, sebavedomia detí a vzájomného rešpektu detí a dospelých, ale aj participatívne zapájanie detí do procesu plánovania a tvorby zmysluplného a bezpečného prostredia.

V grantovom programe Športujem rád a bezpečne podporu získalo 19 projektov v celkovej sume 35 000 eur na nesúťažné športovanie a pohyb detí a mladých ľudí, ako aj na podporu prevencie úrazov.

Učiteľské noviny o tom informovala Stella Hanzelová z komunikačného oddelenia Nadácie pre deti Slovenska.

(red)

Múzeum praveku originálne rozvíja vzdelanie detí - v pravekej súťaži získajú 3 triedy atraktívny vzdelávací program s výletom do Bojníc

Múzeum praveku Slovenska v Bojniciach vyhlásilo ku dňu 2. január 2017 v poradí už 7. ročník Veľkej pravekej súťaže. Do súťaže sa môžu zapojiť všetky základné školy na území Slovenskej republiky, a to do termínu 31. marec 2017.

Hlavnou cenou v súťaži pre 3 školské triedy je návšteva jedinečného Múzea praveku Slovenska v Bojniciach (v areáli Prepoštskej jaskyne, skutočného pravekého sídla neandertálcov), s atraktívnym vzdelávacím programom Praveké tvorivé dielne a s dopravou autobusom do Bojníc. Podmienky súťaže nájdete na www.muzeumpraveku.sk (kapitola Školy - vzdelávanie/Veľká praveká súťaž pre základné školy!). Video ukážku z originálneho vzdelávacieho programu Praveké tvorivé dielne si môžete pozrieť na web stránke Múzea praveku:

http://muzeumpraveku.sk/vzdelavanie/planovanie-a-objednanie-vasej-navstevy/

Cieľom súťaže je podnietiť u detí záujem o históriu našej krajiny, kde všetci žijeme, zároveň rozvíjať ich tvorivosť, samostatnosť a kreativitu, tímovú spoluprácu v kolektíve a tiež hrdosť na dejiny nášho Slovenska, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou histórie Európy i tohto sveta.

Na webovej stránke Múzea praveku (kapitola Školy - vzdelávanie/Výučbové materiály zdarma - pomôcka pre pedagógov k dejepisu) nájdete aj výučbové materiály s témou praveku, ktoré si zdarma môžete stiahnuť a vhodne použiť na hodinách dejepisu k zatraktívneniu vzdelávacieho procesu žiakov.

Múzeum praveku Slovenska - Bojnice
www.muzeumpraveku.sk

V spolupráci s Múzeom praveku Slovenska v Bojniciach prinášajú aj Učiteľské noviny zaujímavú súťaž!

Vyhrajte:

3x Rodinnú vstupenka na Dennú prehliadku
3x Rodinnú vstupenka na Nočnú prehliadku

Podmienky súťaže:

Pošlite nám súťažný príspevok na tému Školy v múzeách na e-mailovú adresu: *redakcia@ucn.sk.* Do predmetu mailu nezabudnite uviesť SÚŤAŽ Múzeum.

Súťaž trvá do **14. februára 2017.** Šesť šťastných výhercov vyžrebujeme 15. februára 2017.

Platnosť výhernej vstupenky: Vstupenku výherca môže/musí vyčerpať počas sezóny 2017.

Učiteľské noviny * Periodikum o školstve a vzdelávaní * **Vydáva**: Učiteľské noviny, o. z. * **Adresa a sídlo redakcie:** Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava * **IČO vydavateľa:** 42 418 089 * **Šéfredaktorka:** Mgr. Martina Baumann, mobil: 0948 038 354, e-mail: miksova@ucn.sk * **Štatutárny zástupca:** Mgr. Martina Baumann * **Facebook:** www.facebook.com/ucitelskenoviny * Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie. Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch * Majiteľmi ochrannej známky Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR. Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami * Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo * **Periodicita vydávania:** mesačne s výnimkou letných prázdnin * **Zadané do tlače:** 16. januára 2017 * **Registračné číslo** MK EV 5217/15 ISSN 0139-5769.